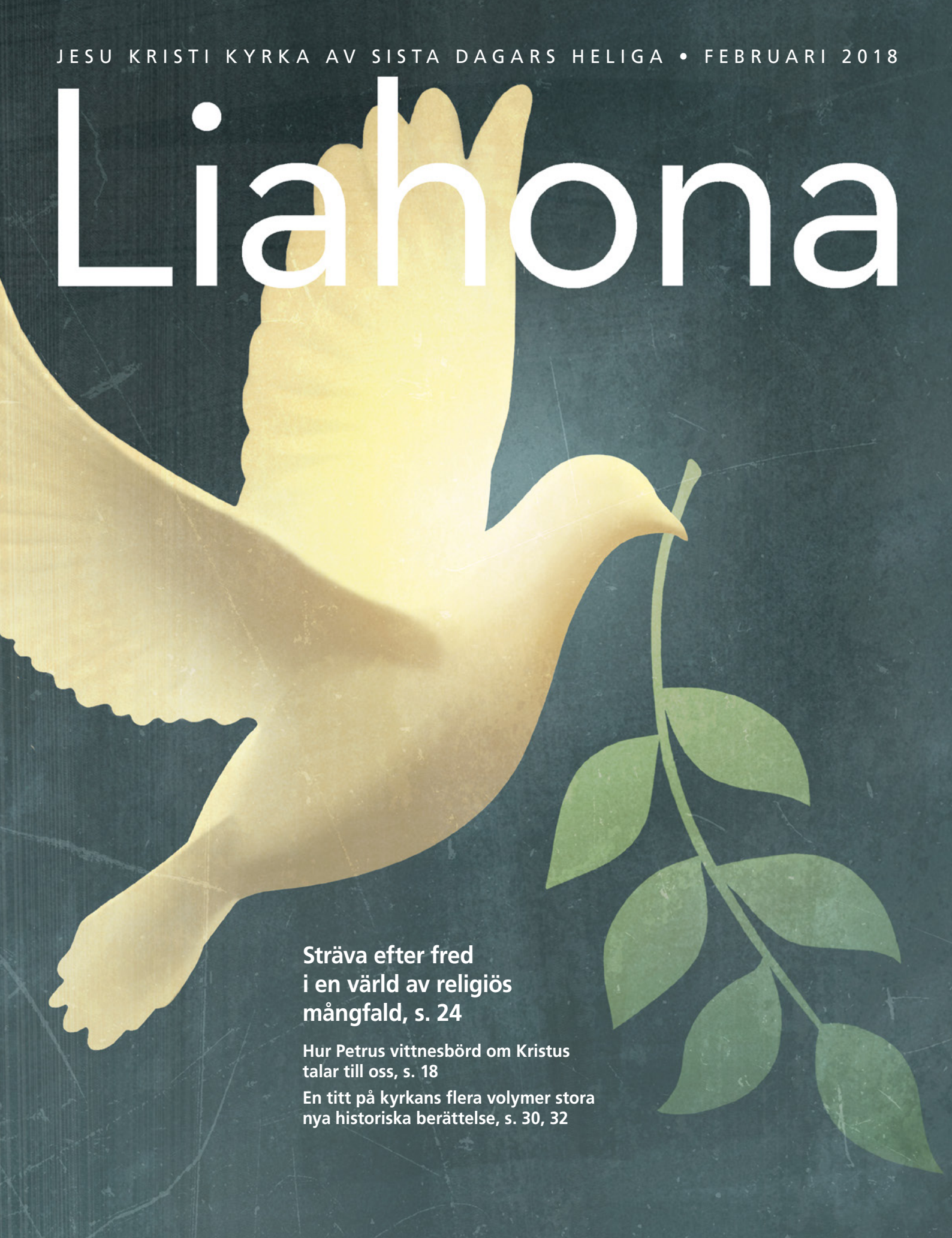

JESU KRISTI KYRKA AV SISTA DAGARS HELIGA • FEBRUARI 2018

Liahona

**Sträva efter fred
i en värld av religiös
mångfald, s. 24**

**Hur Petrus vittnesbörd om Kristus
talar till oss, s. 18**

**En titt på kyrkans flera volymer stora
nya historiska berättelse, s. 30, 32**

"OAVSETT HUR
VÄL DU HÅLLER DITT
LÖFTE ATT ALLTID
MINNAS HONOM, SÅ
**MINNS HAN
ALLTID DIG.**"

PRESIDENT HENRY B. EYRING

Från budskapet från första presidentskapet, sidan 4.

- 32 De heliga: Kyrkans historia – kapitel 1: Be i tro**
Ovanliga omständigheter tog familjen Smith till Palmyra. Förvirring ledde till att Joseph bad.

AVDELNINGAR

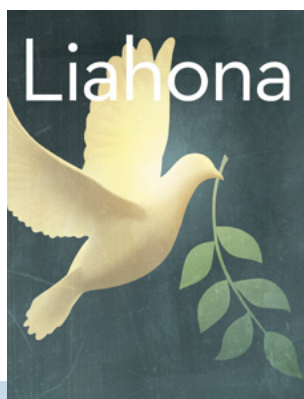
- 8 Anteckningar från oktoberkonferensen 2017**
- 11 Tjänande i kyrkan: En avlösning är en början, inte ett slut**
Richard M. Romney
- 12 Undervisa på Frälsarens sätt: Vad kan jag göra för att undervisa mer som Frälsaren?**
Tad R. Callister
- 16 Vid talarstolen: Gud har uppenbarat det för mig**
Rachel H. Leatham
- 38 Porträtt av tro: Feinga Fanguna**
- 40 Sista dagars heliga berättar**
- 80 Tills vi möts igen: Evangeliet omfattar all sanning**
Dieter F. Uchtdorf

BUDSKAP

- 4 Budskap från första presidentskapet: Alltid minnas honom**
Henry B. Eyring
- 7 Besöksundervisningens principer: Lär känna henne och hennes familj**

ARTIKLAR

- 18 "Vem säger ni att jag är?": Petrus vittnesbörd om Kristus**
Terry B. Ball
När vi lär oss älska och förstå aposteln Petrus blir vi mer redo och kapabla att ta emot hans vittnesbörd om Kristus.
- 24 Religionsfrihet: Hörnstenen till fred**
D. Todd Christofferson
I en värld med motstridande filosofier kan vi enas i en strävan efter fred genom att bejaka religiös mångfald och främja religionsfrihet.
- 30 De heliga: Berättelsen om Jesu Kristi kyrka i de sista dagarna**
Steven E. Snow
Lär dig mer om den nya serien böcker om kyrkans historia.

PÅ OMSLAGET
Illustration Joshua Dennis.

44

44 "Han skulle befria oss"

Reid Tateoka

I efterdyningarna efter en förödande jordbävning i Japan kände missionärerna hur Herrens skyddande och vägledande hand förde dem i säkerhet.

48 Min mission i släkten

Andrea Gómez Lagunes

Jag trodde att min mission skulle vara över efter operationen, men av någon anledning fick jag stanna kvar. Nu behövde jag bara ta reda på varför.

Se om du kan hitta Liahonan som är gömd i det här numret. Ledtråd: Vilka talanger kan du dela med dig av till andra?

50 Jesus Kristus: Vår källa till frid

M. Russell Ballard

Världen kan kanske ge tillfällig glädje, men Jesus Kristus erbjuder evig frid.

54 Frid i världen kontra frid i Kristus

Sarah Hanson

Hur kan du känna igen världens falska frid?

56 Ingen kan förbjuda det som finns i mitt hjärta

Blossom Larynoh

När det blev olagligt att gå i kyrkan i Ghana insåg jag att jag behövde ha ett starkt vittnesbörd.

58 Hur jag fördjupar min relation till Gud

Äldste Massimo De Feo

Herren sträcker sig ut mot oss var och en. Bestäm dig nu för att utveckla en starkare relation till honom.

60 Jag lät Gud bära min oro

Ninoska Nawrath

När min vän togs in på sjukhus på grund av en allvarlig depression överväldigades jag av oro. Vad kunde jag göra för att hjälpa henne?

62 Affisch: Evigt liv

63 Rad på rad: 1 Nephi 3:7

64 Frågor och svar

Hur kan jag be mina vänner att inte säga sådant som är ovänligt eller olämpligt om andra?

74

66 Att försvara kyrkan

Tracie Carter och Maryssa Dennis
Easton och hans nya vän GianMarco ville undervisa sin klass om kyrkan!

68 Låt ditt ljus lysa: Speciella presenter

Marissa Widdison

70 Lycksalighetsplanen

Det här färgläggningshäftet hjälper dig att lära dig mer om vår himmelske Faders plan!

72 Apostlar vittnar om Kristus

Dallin H. Oaks

73 Kämpa på!

Peter F. Meurs

Också när det känns skrämmande kan du göra andra glada genom dina talanger och ditt vittnesbörd.

74 Konferenskort

75 Vår sida

76 Berättelser ur skrifterna:

Adam och Eva

Kim Webb Reid

79 Färgläggningssidan

56

Internationell tidskrift för Jesu Kristi Kyrka av Sista Dagars Heliga

Första presidentskapet: Thomas S. Monson,
Henry B. Eyring, Dieter F. Uchtdorf

De tolv apostlarnas kvorum: Russell M. Nelson, Dallin H. Oaks,
M. Russell Ballard, Jeffrey R. Holland, David A. Bednar, Quentin L.
Cook, D. Todd Christofferson, Neil L. Andersen, Ronald A. Rasband,
Gary E. Stevenson, Dale G. Renlund

Chefredaktör: Hugo E. Martinez

Biträdande redaktörer: Randall K. Bennett, Carol F. McConkie

Rådgivande: Brian K. Ashton, Bonnie H. Cordon, LeGrand R.
Curtis Jr., Edward Dube, Sharon Eubank, Donald L. Hallstrom,
Douglas D. Holmes, Erich W. Kopischke

Verkställande direktör: Richard I. Heaton

Chef för kyrkans tidningar: Allan R. Loyborg

Verksamhetschef: Garff Cannon

Redaktionschef: Adam C. Olson

Biträdande redaktionschef: Ryan Carr

Publiceringsassistent: Francisca Olson

Skriv- och redigeringslag: Maryssa Dennis, David Dickson,
David A. Edwards, Matthew D. Flittton, Lori Fuller, Garrett H. Garff,
LaRene Porter Gaunt, Jon Ryan Jensen, Charlotte Larcabal,
Michael R. Morris, Eric B. Murdock, Sally Johnson Odekirk,
Joshua J. Perkey, Jan Pinborough, Richard M. Romney,
Mindy Anne Selu, Marissa Widdison

Huvudansvarig för grafik: J. Scott Knudsen

Grafikansvarig: Tadd R. Peterson

Formgivningsteam: Jeanette Andrews, Fay P. Andrus, Mandie
Bentley, C. Kimball Bott, Thomas Child, David Green, Colleen
Hinckley, Eric P. Johnsen, Susan Lofgren, Scott M. Mooy, Emily
Chieko Remington, Mark W. Robison, Brad Teare, K. Nicole
Walkenhorst

Samordnare av immateriell äganderätt: Collette Nebeker Aune

Produktionschef: Jane Ann Peters

Produktionsteam: Ira Glen Adair, Julie Burdett, Thomas G.
Cronin, Bryan W. Gygi, Ginny J. Nilson, Derek Richardson

Prepress: Joshua Dennis, Ammon Harris

Tryckerichef: Steven T. Lewis

Distributionschef: Troy R. Barker

Översättning:

Översättningstjänst

Mariatorget 1A

118 48 STOCKHOLM

Tfn 08-556 029 80

E-post: myhrbergj@ldschurch.org

För prenumeration och priser utanför Förenta staterna och
Kanada, gå till store.lds.org eller kontakta kyrkans lokala
distributionscenter eller församlings- eller grensledare.

Ansvarig utgivare för Liahona: Jerker Myhrberg

Ansvarig för Kyrkonytt: Gösta Körlof

Redaktör: Eivor Hagman

Medusagatan 2A

533 38 Jönköping

Tfn/Fax 036-71 96 63

E-post: eivorhagman@hotmail.com

Distribution

Jesu Kristi Kyrka av Sista Dagars Heliga, avdelningen för
medlemsuppteckningar och statistik

Sveagatan 8A

441 32 Alingsås

Prenumerationsinformation

Prenumeration eller ändring av adress sker genom att kontakta

Customer Service (kundtjänsten)

Tel: 08-500 655 20

E-post: rcstockholm@ldschurch.org

Internet: store.lds.org

Priset för en helårsprenumeration är SEK 84:00 som insättes på

plusgiro: 260353-8. Ange Liahona och språk.

Skicka manuskript och frågor online till liahona.lds.org; via post
till *Liahona*, Rm. 2420, 50 E. North Temple St., Salt Lake City, UT
84150-0024, USA eller via e-post till liahona@ldschurch.org.

Liahona (en term i Mormons bok som betyder "kompass" eller
"vägvisare") publiceras på albanska, armeniska, bislama, bulgariska,
cebuano, danska, engelska, estniska, fijianska, finska, franska,
grekiska, holländska, isländska, indonesiska, italienska, japanska,
kambodjanska, kinesiska (förenklad), kiribati, koreanska, kroatiska,
lettiska, litauiska, malagassiska, marshallesiska, mongoliska, norska,
polska, portugisiska, rumänska, ryska, samoanska, slovenska,
spanska, svenska, swahili, tagalog, tahitiska, thailändska, tjekiska,
tonganska, tyska, ukrainska, ungerska, urdu och vietnamesiska.
(Hur ofta den utkommer varierar för olika språk.)

© 2018 Intellectual Reserve, Inc. Med ensamrätt. Printed in the
United States of America.

Copyrightinformation: Om inget annat anges kan material
från *Liahona* kopieras för privat, icke kommersiellt bruk (inklusive
för ämbeten i kyrkan). Den här rättigheten kan när som helst
återkallas. Visuellt material får inte kopieras om förbehåll anges
intill konstverket. Copyrightfrågor bör ställas till Intellectual Property
Office, 50 E. North Temple St., Fl. 13, Salt Lake City, UT 84150,
USA; e-post: cor-intellectualproperty@ldschurch.org.

For Readers in the United States and Canada:

February 2018 Vol. 142 No. 2. LIAHONA (USPS 311-480)

Swedish (ISSN 1522-9246) is published monthly by The Church of
Jesus Christ of Latter-day Saints, 50 East North Temple, Salt Lake
City, UT 84150. USA subscription price is \$10.00 per year; Canada,
\$12.00 plus applicable taxes. Periodicals Postage Paid at Salt
Lake City, Utah. Sixty days' notice required for change of address.
Include address label from a recent issue; old and new address must
be included. Send USA and Canadian subscriptions to Salt Lake
Distribution Center at address below. Subscription help line: 1-800-
537-5971. Credit card orders (Visa, MasterCard, American Express)
may be taken by phone. (Canada Poste Information: Publication
Agreement #40017431)

POSTMASTER: Send all UAA to CFS (see DMM 507.1.5.2).

NONPOSTAL AND MILITARY FACILITIES: Send address changes
to Distribution Services, Church Magazines, P.O. Box 26368,
Salt Lake City, UT 84126-0368, USA.

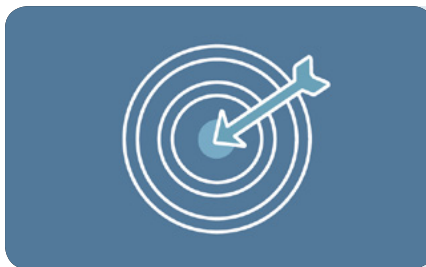
MER INFORMATION PÅ INTERNET

Läs artiklar och skicka in dina egna
på liahona.lds.org.

Hitta inspirerande, delbara budskap
(på engelska, portugisiska och spanska)
på [facebook.com/liahona](https://www.facebook.com/liahona).

Skicka feedback till
liahona@ldschurch.org.

Prenumerera på store.lds.org.
Eller så kan du besöka ett
distributionscenter, fråga en
församlingsledare, eller ringa
001-800-537-5971 (USA och Kanada)

IKONER GETTY IMAGES

ÄMNET I DET HÄR NUMRET

Sidnumren gäller artikelns första sida.

Adam och Eva, 76

Depression, 54, 60

Dop, 75

Familjen, 10, 48, 75

Frid, 24, 50, 54, 60

Frälsningsplanen, 70

Generalkonferensen, 74

Hemundervisning, 40

Jesu Kristus, 4, 12, 18,

50, 54, 58, 62, 70, 72

Joseph Smith, 32

Kristlig kärlek, 7

Kyrkans historia, 30, 32

Lydnad, 16, 63, 79

Missionsarbete, 44, 48,
56, 66

Mormons bok, 75

Motgångar, 44, 48, 54,
56, 60

Omvändelse, 4, 50

**Patriarkaliska
välsignelser,** 38

Religionsfrihet, 24

Sakramentet, 4, 58

Sanning, 80

Skriftstudier, 43

Släktforskning, 43, 48

Språk, 64

Talanger, 38, 68, 73

Tempel, 75

Tjänande, 7, 11, 42, 68

Undervisning, 12

Vittnesbörd, 16, 18, 56,
66, 73

Vår himmelske Fader, 58,
62, 70

Vänskap, 7, 41, 60, 64, 66

Ämbeten, 11, 12, 58

Ödmjukhet, 12

**President
Henry B. Eyring**
förste rådgivare
i första
presidentskapet

ALLTID MINNAS HONOM

Kan du tillsammans med mig föreställa dig hur Moroni ristar in de sista orden i Mormons bok på guldplåtarna? Han var ensam. Han hade sett sin nation, sitt folk och sin släkt falla. Landet var "en ständig skådeplats" för krig (Morm. 8:8). Ändå kände han hopp, för han hade sett vår tid! Och av allt han kunde ha skrivit, uppmanade han oss att *minnas* (se Moro. 10:3).

President Spencer W. Kimball (1895–1985) tyckte om att undervisa om att det viktigaste ordet i ordboken kunde vara *minnas*. Eftersom vi har ingått förbund med Gud, sa han, är "det viktigaste för oss att minnas" dem.¹

Vi uppmanas ofta att *minnas* i skrifterna. När Nephi tillrättavisade sina bröder, uppmanade han dem ofta att komma ihåg Herrens ord och hur Gud hade räddat deras förfäder (se 1 Ne. 15:11, 25; 17:40).

I sitt stora avskedstal använde kung Benjamin uttrycket *komma ihåg* sju gånger. Han hoppades att hans folk skulle "hålla i minnet Guds storhet ... och hans godhet och tålmodighet" mot dem (Mosiah 4:11; se även 2:41; 4:28, 30; 5:11–12).

När Frälsaren instiftade sakramentet uppmanade han sina lärjungar att ta del av emblemen "till minne" av hans offer (Luk. 22:19). I varje sakramentsbön som du och jag hör föregås ordet *minnas/minns* av ordet *alltid* (se L&F 20:77, 79).

Mitt budskap är en uppmaning, ja, en vädjan, att minnas. Här är tre förslag på vad du kan minnas varje vecka när du tar del av sakramentets heliga emblem. Jag hoppas att de är till hjälp för dig, som de har varit för mig.

Minns Jesus Kristus

För det första, minns Frälsaren. Minns vem han var när han levde på jorden, hur han talade till andra och hur han visade vänlighet i allt han gjorde. Minns vilka han tillbringade tid med och vad han undervisade om. Frälsaren "gick omkring och gjorde gott" (Apg. 10:38). Han besökte sjuka. Han var fast besluten att göra sin Faders vilja.

Framför allt kan vi minnas det stora priset han betalade, av kärlek till oss, för att ta bort våra synders fläckar. När vi minns honom stärks vår önskan att följa honom. Vi vill vara lite vänligare, mer förlåtande och villigare att söka Guds vilja och göra den.

Minns vad du behöver göra bättre

Det är svårt att tänka på Frälsaren – på hans renhet och fullkomlighet – utan att också tänka på hur bristfälliga och ofullkomliga vi är i jämförelse. Vi har ingått förbund att lyda hans bud, men ändå misslyckas vi ofta med att uppehålla den höga normen. Men Frälsaren visste att det skulle hända och därför gav han oss sakramentets förrättning.

Sakramentet har sina rötter i Gamla testamentets sed att frambära offer, vilket inbegrep bekännelse av synder (se 3 Mos. 5:5). Vi offerar inte djur längre, men vi kan fortfarande avstå från våra synder. I skrifterna kallas det här offret "ett förkrossat hjärta och en botfärdig ande" (3 Ne. 9:20). Kom till sakramentet med ett botfärdigt hjärta (se L&F 59:12; Moro. 6:2). När du gör det får du förlåtelse för dina synder och du viker inte av från stigen som leder tillbaka till Gud.

Minns framstegen du gör

När du utvärderar ditt liv under sakramentets förrättning hoppas jag att du inte bara tänker på sådant som du har gjort fel utan också på sådant som du har gjort rätt – ögonblick när du kände att din himmelske Fader och Frälsaren var nöjda med dig. Du kan faktiskt ta en stund under sakramentet till att be Gud hjälpa dig se detta. Om du gör

det lovar jag att du känner något. Du känner hopp.

När jag har gjort det har Anden försäkrat mig om att fastän jag är långt från fullkomlig så är jag bättre i dag än vad jag var i går. Och det stärker min tillit till att jag kan bli ännu bättre i morgon tack vare Frälsaren.

Alltid är en lång tid, och ger en antydning om stora fokuserade

ansträngningar. Du vet av erfarenhet hur svårt det är att medvetet tänka på en viss sak hela tiden. Men oavsett om du väljer att hålla ditt löfte att alltid minnas honom eller inte, så minns han alltid dig.

Frälsaren vet vilka utmaningar du har. Han vet hur det är när livets omsorger tynger dig. Han vet hur innerligt du behöver de välsignelser som kommer av att alltid minnas honom och lyda honom – ”så att [du] *alltid* kan ha hans Ande hos [dig]” (L&F 20:77; kursivering tillagd).

Därför välkomnar han dig tillbaka till sakramentsbordet varje vecka, och ger dig varje gång chansen att vittna inför honom att du alltid ska minnas honom. ■

UNDERVISA FRÅN DET HÄR BUDSKAPET

Livet kan bli hektiskt och göra det svårt för oss att alltid minnas vår Frälsare Jesus Kristus. Men sakramentet ger oss en avsatt tid varje vecka att reflektera över hans liv och lärdomar. Fundera tillsammans med dem du besöker på hur ni använder de här stilla stunderna nu, och samtala om hur ni kan öka er fokusering på Frälsaren. Hur kan ni använda de stunderna till att begrunda vad ni kan göra för att förbättra er personligen? Vad finns det för värde i att minnas framstegen man gör varje vecka?

SLUTNOT

1. Spencer W. Kimball, "Circles of Exaltation" (tal till KUV:s lärare, 28 juni 1968), s. 5.

”Kom ihåg hur barmhärtig Herren har varit”
(se Moro. 10:3).

UNGDOMAR

Tre saker att minnas

Olika former av orden *minnas* och *komma ihåg* nämns många gånger i Mormons bok. Nephi uppmanade sina bröder att komma ihåg hur Gud hade räddat deras förfäder. Kung Benjamin uppmanade sitt folk att komma ihåg Guds storhet. Och Moroni uppmanade sina läsare att komma ihåg hur barmhärtig Herren är.

Att minnas Frälsaren är av största vikt för oss. Vi ingår faktiskt förbund att minnas honom varje gång vi tar del av sakramentet. President Eyring uppmanar oss att minnas de här tre sakerna under sakramentet.

1. **Minns Jesus Kristus:** Läs skriftställen om hur Frälsaren tjänade och visade kärlek till andra. Hur kan du känna hans kärlek? Hur kan du tjäna och visa kärlek till andra så som Frälsaren gjorde?
2. **Minns vad du behöver göra bättre:** Tänk tillbaka på föregående vecka med ett botfärdigt hjärta. Välj en sak som du kan förändra och skriv ner hur du ska göra förbättringen. Sätt upp målet där du kan se det ofta.

3. **Minns framstegen du gör:** Be Gud hjälpa dig se de bra framstegen som du gör. Skriv ner hur det känns.

Vi är inte fullkomliga, men Frälsaren vet det. Det är därför han ber oss att minnas honom. När vi minns honom får vi större hopp och hjälp att vilja förbättra oss. President Eyring säger att även om vi inte minns honom så minns han alltid oss.

BARN

Minns Jesus

Skripterna lär oss att alltid minnas Jesus Kristus. Det betyder att vi ska tänka på honom *mycket* och följa hans exempel!

Du kan kalkera och färglägga den här bilden av Jesus så får du hjälp att alltid minnas honom. Sätt upp den på en plats där du ser den ofta.

”Och om ni alltid kommer ihåg mig skall ni ha min Ande hos er”
(3 Ne. 18:7).

Lär känna henne och hennes familj

Besöksverksamheten handlar om att verkligen lära känna och älska varje syster så att vi kan bidra till att stärka hennes tro och tjäna henne.

Tro, Familj, Tjänande

Rita Jeppeson och hennes besökslärare har blivit goda vänner medan de har träffats och pratat om evangeliet. Men under besöken leker de också ordlekar tillsammans. Det hjälper Ritas åldrande sinne att hålla sig skarpt. Eftersom Ritas besökslärare har lärt sig vad Rita behöver och tycker om, ser båda fram emot varje besök. Det finns så mycket systrar kan göra under ett besök, som att ta en promenad tillsammans eller hjälpa en syster med hennes hushållsarbete.

Lucy Mack Smith, mor till profeten Joseph Smith, uttryckte 1842 sina känslor om hur sista dagars heliga systrar i den nyetablerade Hjälpföreningen borde känna för varandra. Hon sa: "Vi måste ta hand om varandra,

vaka över varandra, trösta varandra och ta emot undervisning så att vi alla kan sitta ned i himlen tillsammans."¹ Det här gäller fortfarande.

Äldste Jeffrey R. Holland i de tolv apostlarnas kворum har sagt: "Se er själva som sändebud från Herren till hans barn. ... Vi hoppas att ni ... etablerar en epok av genuin evangelieinriktad omsorg om medlemmarna, att ni vakar över och tar hand om varandra, att ni möter andliga och timliga behov på det sätt som behövs."²

Herren befälde Israels barn genom Mose att "främlingen som bor ibland er skall räknas som infödd hos er. Du skall älska [henne] som dig själv" (3 Mos. 19:34). Systrarna vi besöker kanske är "främlingar" i början,

men när vi lär känna henne och hennes familj stärks vår önskan att "bära varandras bördor så att de kan bli lätta" och ha våra "hjärtan förenade i enighet och i kärlek till varandra" (Mosiah 18:8, 21).

SLUTNOTER

1. Lucy Mack Smith, i *Döttrar i mitt rike: Hjälpföreningens historia och verksamhet* (2011), s 25.
2. Jeffrey R. Holland, "Sändebud till kyrkan", *Liahona*, nov. 2016, s. 62.

Att begrunda

Finns det några händelser i familjerna till systrarna du besöker som du bör känna till och komma ihåg?

Tjänande

I stället för att ge ett visst budskap presenterar den här sidan en princip varje månad som hjälper oss tjäna varandra bättre. När du ber och söker inspiration får du veta vilket andligt budskap och vilken hjälp varje syster behöver.

ANTECKNINGAR FRÅN OKTOBERKONFERENSEN 2017

"Vad jag, Herren, har talat, det har jag talat, ... antingen genom min egen röst eller genom mina tjänares röst, ty det är detsamma" (L&F 1:38).

När du går igenom talen från generalkonferensen i oktober 2017 kan de här sidorna (och konferensanteckningarna i tidigare samt kommande nummer) var till hjälp när du studerar och tillämpar aktuella lärdomar från levande profeter och apostlar och andra ledare i kyrkan.

LÄROMÄSSIGA HÖJDPUNKTER

Prästadömet ed och förbund

En som bär melkisedekska prästadömet ingår förbund att fullgöra de ansvar som hör till aronska prästadömet och att förhålla sin kallelse i melkisedekska prästadömet. ...

"I gengäld lovar Gud att en bärare av melkisedekska prästadömet ska få nycklarna till att förstå Guds hemligheter. Han blir fullkomlig så

att han kan stå i Guds närvaro. Han kan fullgöra sin roll i frälsningsarbetet. Jesus Kristus förbereder vägen för prästadömsbäraren och är med honom. Den Helige Anden är i prästadömsbärarens hjärta och änglar upprätthåller honom. Hans kropp stärks och förnyas. Han blir arvinge till Abrahams välsignelser

och, tillsammans med sin hustru, medarvinge med Jesus Kristus till vår himmelske Faders rike. Det här är 'dyrbara och mycket stora löften' [2 Petr. 1:4]. Större löften går inte att föreställa sig."

Äldste Dale G. Renlund i de tolv apostlarnas kvorum, "Prästadömet och Frälsarens försoningskraft," *Liahona*, nov. 2017, s. 66.

TRON BESEGRAR RÄDSLAN

”Oavsett hur mycket vi redan har stärkt vår tro och vårt mod så förväntar Herren sig mer av

oss – och av generationerna efter oss. De behöver vara starkare och modigare, för de kommer att göra sådant som är ännu svårare än vad vi har gjort. Och de ställs inför större motstånd från våra själars fiende. ...

Jag vittnar om att Herren går framför ditt ansikte när du går hans ärenden. Ibland är du den ängel som Herren har sänt för att lyfta andra. Ibland är du själv omgiven av änglar som uppehåller dig. Men du ska alltid ha hans ande i hjärtat, som vi blir lovade varje gång vi tar del av sakramentet. Det enda vi behöver göra är att hålla hans bud.

”Den bästa tiden ligger framför oss när det gäller Guds rike på jorden. Motstånd stärker vår tro på Jesus Kristus, och så har det varit sedan profeten Joseph Smiths tid. Tron besegrar alltid rädslan. När vi står tillsammans blir vi eniga. Och era böner för behövande blir hörda och besvarade av en kärleksfull Gud. Han slumrar aldrig och sover aldrig.”

President Henry B. Eyring, förste rådgivare i första presidentskapet, ”Frukta inte att göra gott”, *Liahona*, nov. 2017, s. 103.

TJÄNA MÄNNISKORNA OMKRING OSS

”Jag tror att de flesta medlemmarna anser att tjänande är något av det centrala i deras förbund och lärjunge-

skap. Men jag tror också att det är lätt att missa några av de bästa möjligheterna vi har att tjäna andra för att vi är distraherade eller för att vi söker mer ambitiösa sätt att förändra världen och därför inte ser att de mest betydelsefulla behoven vi kan fylla finns inom våra familjer, bland våra vänner, i våra församlingar och i våra samhällen. Vi blir berörda när vi ser lidandet och de stora behoven hos dem som bor på andra sidan jorden men vi kanske missar att det finns en person som sitter bredvid oss i klassen som behöver vår vänskap. ...

Vår himmelske Fader har placerat dem som behöver vår hjälp närmast oss därför att han visste att vi är bäst lämpade att fylla deras behov.”

Bonnie L. Oscarson, Unga kvinnors generalpresident, ”Behoven omkring oss”, *Liahona*, nov. 2017, s. 25–26.

”När och hur kommer inspirationen till generalkonferenstal?

Utan att ämnen tilldelas har vi sett hur himlen vackert samordnar ämnen och teman av evig sanning varje konferens.”

Äldste Neil L. Andersen i de tolv apostlarnas kворum, ”Herrens röst”, *Liahona*, nov. 2017, s. 123.

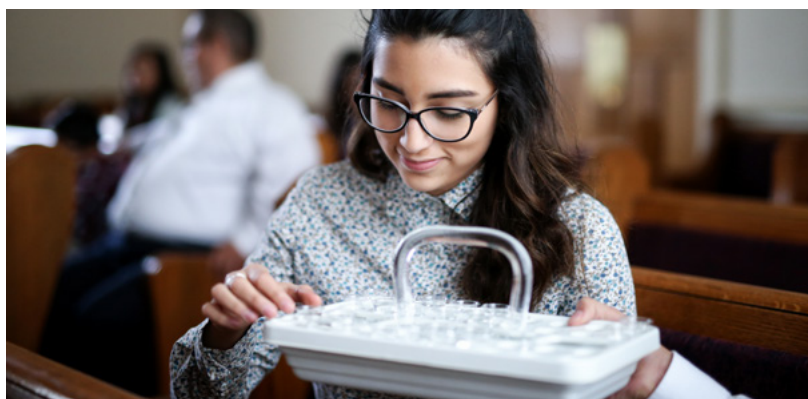

FULLKOMLIGHET: EN NÅDENS GÅVA

”Jag tror på att [Gud] är fullkomlig, och jag vet att vi är hans andliga söner och döttrar med gudomlig potential att bli som han är. Jag vet också att vi som barn till Gud inte borde nedvärdera eller kritisera oss själva, som om vi genom att göra det på något sätt skulle bli den person som Gud vill att vi ska bli. Nej! Med en villighet att omvända oss och en önskan om ökad rättfärdighet i hjärtat hoppas jag att vi strävar efter personlig förbättring på ett sätt som inte leder till magsår, anorexi eller depression, eller bryter ner vår självkänsla. ...

’Ja, kom till Kristus och bli fullkomnade i honom’, vädjar Moroni. ’Älska Gud av all er förmåga, allt ert sinne och all er styrka, ... så att ni genom hans nåd kan bli fullkomliga i Kristus’ [Moroni 10:32; kursivering tillagd]. Vårt enda hopp om sann fullkomlighet ligger i att ta emot det som gåva från himlen. Vi kan inte ’förtjäna’ den. Således möjliggör Kristi nåd inte bara vår frälsning från sorg, synd och död, utan också frälsning från vår ständiga självkritik.”

Äldste Jeffrey R. Holland i de tolv apostlarnas kvorum, ”Var alltså fullkomliga – till slut”, *Liahona*, nov. 2017, s. 40, 41.

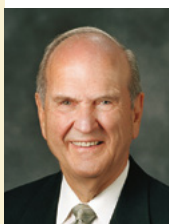

SVAR FÖR DIG

Hur kan vi göra Frälsaren till en del av våra liv?

”[Att ta del av sakramentet] innebär att ta bort från våra liv allt som inte rimmar med en kristuslik natur samt att göra hans egenskaper till våra. Det här är den större innebörden av omvändelse, inte bara att vända sig bort från tidigare synder, utan att vi ’vänder hjärta och vilja till Gud’ [Bible Dictionary, ’Repentance’] och går framåt.”

Äldste D. Todd Christofferson i de tolv apostlarnas kvorum, ”Det livgivande brödet har kommit ner från himlen”, *Liahona*, nov. 2017, s. 39.

UPPMANING ATT LÄSA MORMONS BOK – APRIL 2017

”Sedan president Monsons uppmaning [att studera och begrunda Mormons bok] har jag försökt följa hans råd. Bland annat har jag gjort listor över vad Mormons bok är, vad den *bekräftat*, vad den *vederlägger*, vad den *uppfyller*, vad den *förtydligar*, och vad den *uppenbarar*.

Att studera Mormons bok på det sättet har varit en givande och inspirerande övning! Jag rekommenderar det åt var och en av er. [Se slutet av president Nelsons tal för hans sammanställda listor.] ...

[Beakta dessa frågor:] Den första är: Hur skulle ditt liv vara *utan* Mormons bok? Den andra är: Vad skulle du *inte* veta? Och den tredje är: Vad skulle du *inte* ha? ...

Jag vet att president Thomas S. Monson är Guds profet på jorden i dag. Jag älskar och stöder honom av hela mitt hjärta.”

President Russell M. Nelson, president för de tolv apostlarnas kvorum, ”Mormons bok: Hur skulle ditt liv vara utan den?” *Liahona*, nov. 2017, s. 61, 63.

EN AVLÖSNING ÄR EN BÖRJAN, INTE ETT SLUT

Richard M. Romney

Kyrkans tidningar

Vi förflyttar oss inte uppåt eller nedåt i kyrkan. Vi går framåt tillsammans.

En vän till mig blev nyligen avlöst som biskop i sin församling. Några dagar senare bad han att få prata med mig, eftersom han visste att jag också hade verkat som biskop.

”Är det normalt att känna som jag gör?” frågade han.

”Vad är det du känner?”

”Jag känner mig liksom avskuren. Jag har varit engagerad i så många personers liv, och nu helt plötsligt är det över. Kommer jag någonsin att känna mig så engagerad igen?”

Hans fråga tog mig tillbaka till min egen avlösning. Jag minns att jag hade liknande känslor. Jag saknade att vara djupt engagerad i att hjälpa andra komma närmare Frälsaren och deras Fader i himlen. Jag saknade att uppmuntra dem att söka och följa den Helige Andens inspiration. Det hade varit en underbar välsignelse att verka som biskop, och nu var det över.

Men var det verkligen det? Efter ett tag insåg jag att välsignelsen att tjäna andra aldrig försvinner. Det är en ständig möjlighet. Ska vi inte som Jesu Kristi lärjungar *alltid* minnas honom (se L&F 20:77, 79)? Ska

vi inte *alltid* hjälpa andra komma närmare Frälsaren och deras Fader i himlen? Ska vi inte *alltid* hjälpa andra, särskilt vår äkta hälft och våra barn, att söka och följa den Helige Andens inspiration?

Jag kom att tänka på följande ord av äldste Dallin H. Oaks i de tolv apostlarnas kvorum: ”Vi [tar] inte ’ett kliv neråt’ när vi avlöses eller ’ett kliv uppåt’ när vi kallas. Det finns inget ’upp eller ner’ i Herrens tjänst. Det finns bara ’framåt eller bakåt’ och den skillnaden beror på hur vi accepterar och handlar vid avlösningar och kallelser. Vid ett tillfälle presiderade jag vid avlösningen av en ung

stavsresident som hade tjänat väl i nio år och som nu gladde sig över sin avlösning och det nya kall som han och hans hustru just hade fått. De kallades som barntillsynsledare i sin församling. Bara i den här kyrkan skulle det anses vara lika ärofullt!”¹

Medan min vän och jag samtalade insåg vi båda att tjänandet inte upphör när vi blir avlösta från ett ämbete, vilket ämbete det än är. För Kristi efterföljare tar tjänandet aldrig slut. Snart får vi ett nytt ämbete, och vi börjar om på nytt i vår strävan framåt tillsammans. ■

SLUTNOT

1. Dallin H. Oaks, ”Prästadömetts nycklar och myndighet”, *Liahona*, maj 2014, s. 49.

Tad R. Callister
Söndagsskolans
generalpresident

VAD KAN JAG GÖRA FÖR ATT UNDERVISA MER SOM FRÄLSAREN?

När jag verkade som missionspresident i Toronto, Kanada kom en av mina assistenter fram till mig och sa: "President Callister, hur kan jag bli en bättre missionär?" Mitt första svar var: "Du är redan bra." Och det var han verkligen. Men han envisades med frågan, så jag tänkte en stund och gav honom sedan ett förslag. Han log och verkade nöjd med svaret.

Jag berättade om den här lilla händelsen för våra andra missionärer. Snart kom andra äldster och systrar till sina intervjuer och frågade: "President Callister, hur kan jag bli en bättre missionär?" Den enkla frågan från en missionär ledde till en anda av förbättring i hela missionen.

På liknande sätt får lärare konstruktiva råd om de uppriktigt ställer den här enkla frågan till Herren och sina ledare: "Vad kan jag göra för att undervisa mer som Frälsaren?" Herren lovade: "Var ödmjuk så skall Herren din Gud leda dig vid handen och besvara dina böner" (L&F 112:10).

Ytterst angelägen

Den engelske författaren J.B. Priestley fick en gång frågan hur han blev så framgångsrik när ingen av hans begåvade kolleger hade lyckats lika bra. Han svarade: "Skillnaden mellan oss hade inget att göra med förmåga, utan med det faktum att medan ... de ... bara lekte med den fascinerande tanken att [skriva], så var jag ytterst angelägen!"¹

Som lärare kan vi fråga: "Är vi nöjda med vår nuvarande undervisningsförmåga, eller är vi ytterst angelägna om att undervisa som Frälsaren?" Om så är fallet, är vi villiga att lägga bort allt högmod och inte bara vänta på instruktioner utan också aktivt söka dem?

Nyckeln är ödmjukhet

Vi har många utmärkta lärare i den här kyrkan, men sanningen är den att oavsett hur många års erfarenhet vi har, eller hur många examen vi har, eller hur mycket klassdeltagarna än gillar oss, kan vi alla förbättra oss och bli mer som

Läromästaren, förutsett att vi är ödmjuka. Kanske är läraktig det mest utmärkande draget hos en kristlig lärare. Ödmjukhet är en egenskap som både inbjuder Anden och ger oss en önskan att förbättra oss.

Ibland träffar jag söndagsskolepresidenter som är besvikna för att en eller flera av lärarna i deras församling eller gren känner att de är så erfarna eller kapabla att de inte behöver utbildas ytterligare eller vara med på lärarrådsmötena. Det gör mig ledsen, för jag har hittills aldrig träffat en lärare som inte kunde förbättras på något sätt.

Jag vet att om till och med den mest erfarne läraren kommer till lärarrådsmötena med ett ödmjukt hjärta och är ytterst angelägen om att lära, *kommer* en sådan lärare att få insikter och intryck om hur han eller hon kan förbättra sig. Jag har varit på otaliga lärarrådsmöten och har alltid gått därifrån med en ny insikt eller en önskan om att förbättra en färdighet eller förmåga som behövs förfinas och fullkomnas.

Behovet av att utveckla undervisningsfärdigheter

Vissa kanske ibland tänker på undervisningsfärdigheter eller -metoder som enbart mekaniska eller sekulära verktyg. Men när de här färdigheterna utvecklas gör de att Anden kan välja bland en rad alternativ för att hitta det som bäst uppfyller enskilda elevers behov. Vem är mer produktiv, mannen som försöker fälla ett träd med sin fickkniv, eller samme man som använder en motorsåg? I båda fallen har mannen samma styrka och karaktär, men den senare är mycket mer produktiv eftersom han har ett bättre verktyg att tillgå.

Undervisningsfärdigheter blir gudomliga verktyg i Andens händer.

Utbildning och övning, rollspel, studier och observation kan hjälpa en lärare på vilken färdighetsnivå som helst att utveckla färdigheter som Anden kan verka med – och hjälpa oss att undervisa mer som Frälsaren. Många av de här färdigheterna kan utvecklas under lärarrådsmötena.

Herren kan forma oss

Vissa kanske känner att de bara inte kan undervisa som Frälsaren – att en sådan strävan ligger bortom deras förmåga. Petrus kanske ansåg

att han inte var något mer än en enkel fiskare. Matteus tyckte kanske att han bara var en föraktad skatteindrivare. Men med Frälsarens hjälp blev båda två mäktiga ledare och lärare i evangeliet.

Herrens förmåga att forma oss liknar upplevelsen Michelangelo hade när han skulpterade det som många anser vara det finaste konstverk som människan någonsin skapat – *David*.

Innan Michelangelo tog sig an projektet hade två andra skulptörer, Agostino di Duccio och Antonio Rossellino, fått i uppdrag att färdigställa statyn. De fick båda samma problem: Den tunga pelaren var av

rätt höjd och bredd, men marmorn hade allvarliga brister. Di Duccio och sedan Rossellino hade utan framgång försökt använda sina färdigheter på den här pelaren. Den hade alltför många defekter.² Båda gav slutligen upp. Michelangelo såg samma ofullkomligheter, men han såg också bortom dem. Han såg Davids livfulla, majestätiska form som i dag ofta får åskådare att överväldigade flämta till när de först ser den.

Och på liknande sätt förkunnade Gud att evangeliets fullhet skulle "förkunnas av de svaga och ringa till världens ändan" (L&F 1:23). Gud ser våra ofullkomligheter och tillkortakommanden, men han ser också bortom dem. Han har förmågan att inte bara hjälpa oss att övervinna våra svagheter utan också

att förvandla svagheter till styrka (se Eth. 12:26–27). Han kan hjälpa oss förfina och fullkomna våra undervisningsfärdigheter och egenskaper så att vi kan undervisa mer som Frälsaren.

Hur vi kan undervisa mer som Frälsaren

Här följer några grundläggande element som vi alla kan sträva efter för att undervisa mer som Frälsaren:

- **Undervisa genom Anden.** Det är Anden som ger liv och fläkt och substans till våra lektioner (se L&F 43:15).
- **Fokusera på läran.** Läran som skrifterna och de levande profeterna undervisar om har den inneboende kraften att förändra liv (se Alma 31:5).

- **Studera flitigt.** Den idealiska läraren är också en idealisk elev (se L&F 88:118).
- **Sök uppenbarelse.** Med varje kallelse att undervisa kommer rätten att få uppenbarelse så att man kan förhålla sitt ämbete (se L&F 42:61).
- **Visa kärlek.** Lär dig varje klassdeltagares namn, be enskilt för honom eller henne, intressera dig för var och en (speciellt de som har särskilda behov) och kontakta dem som inte kommer på en meningsfullt sätt (se Moro. 7:47–48).

Ett personlig utvärdering

Aposteln Paulus gav det här rådet: "Pröva er själva om ni lever i tron" (2 Kor. 13:5). Det här kan för lärare omskrivas till: "Pröva er själva om ni undervisar på Frälsarens sätt eller på ert eget sätt." Början av året är en bra tid att göra en sådan utvärdering. Därför uppmanas du nu att besvara de personliga utvärderingsfrågor som följer efter den här artikeln. När du gör det hjälper Anden dig förstå vad du bör fokusera på för att bli en mer kristlig lärare, och hur du kan få och utveckla de nödvändiga egenskaper och färdigheter som behövs för att kunna göra det. ■

SLUTNOTER

1. J. B. Priestley, *Rain Upon Godshill* (1939), s. 176.
2. Se "Michelangelo's David", accademia.org/explore-museum/artworks/michelangelos-david.

Bli en mer kristlig lärare: En personlig utvärdering

Begrunda principerna för god undervisning här nedanför. Använd det tomma utrymmet bredvid en princip för att skriva ner vad du känner dig manad att göra inom de områden där du känner att du kan växa.

1. Jag närvarar vid lärarrådsmötena med en ödmjuk önskan att lära och delta (se L&F 112:10).	
2. Jag skriver regelbundet ner intryck från Anden som är till hjälp för mig som elev och lärare (se L&F 76:28).	
3. Jag börjar förbereda mina lektioner minst en vecka i förväg (se L&F 88:118–119).	
4. Jag uppehåller en bra balans mellan undervisning och klassamtal (se L&F 88:122).	
5. Jag vädjar innerligt om Anden så att jag kan vara ett redskap i Guds händer (se L&F 42:14).	
6. Jag tar mig tid att begrunda skriftställeblocket innan jag läser lektionen eller annat material så att jag är mer öppen under eventuella uppenbarelser (se L&F 42:61).	
7. Jag hjälper mina klassdeltagare, särskilt ungdomarna, att inte bara lära sig evangeliet utan att också bli bra lärare, så att de kan bli bättre missionärer, ledare, lärare och föräldrar (se L&F 88:77).	
8. Jag ber för klassdeltagarna och nämner dem vid namn (se Luk. 22:32).	
9. Jag kontaktar dem i min klass som inte kommer (se Luk. 15:1–7).	
10. Vilken är min största utmaning när det gäller att bli en kristlig lärare, och hur kan jag övervinna den utmaningen?	

För en djupare utvärdering, se den personliga utvärderingen på sidan 37 i *Undervisa på Frälsarens sätt*.

GUD HAR UPPENBARAT DET FÖR MIG

Rachel H. Leatham

I det här nya inslaget uppmärksammas hängivna kvinnor och deras budskap genom utdrag från boken *At the Pulpit: 185 Years of Discourses by Latter-day Saint Women* (2017). Valda kapitel finns på churchhistorianspress.org/at-the-pulpit.

Jag tror att jag är en av de lyckligaste kvinnorna i världen, och det är evangeliet som får mig att känna så, för jag vet att evangeliet är sant. Jag vet att Gud vår Fader och hans Son Jesus Kristus kom ner och gav oss evangeliet och etablerade det och talade till profeten Joseph Smith. ...

Jag känner att om jag så levde för evigt kunde jag aldrig tacka min himmelske Fader nog för välsignelserna jag har fått, för förmånen att åka ut i världen och bära vittnesbörd om detta och berätta för dem att evangeliet har återställts, att Kristi myndighet har getts åt hans tjänare och om välsignelserna som väntar dem som lyssnar till och följer sanningens, livets och frälsningens ord. ...

Jag tror ibland att vi ungdomar hemma inte helt inser vilket ansvar som vilar på oss. Vi minns inte alltid att de som leder oss är gamla, och att när våra fäder och mödrar är borta så ligger det på oss att fortsätta med deras arbete, att vi är Sions framtida ansvarstagande folk. Gör vi vår del, och

förbereder vi oss så att vi kan utföra det arbete som våra fäder har utfört? ...

Kan vi säga vilka löften är som Gud har gett oss, om vi håller hans bud? Är vi bekanta med Mormons bok, den forntida uppteckningen om denna kontinents invånare? Och är vi bekanta med de stora sanningar som lärs ut däri och med de böcker som lär oss om skönheten i det verk vi är engagerade i i dag? Jag är rädd att vi inte är tillräckligt insatta i evangeliets principer och att vi inte är så ihärdiga som vi borde vara.¹

Av den åt vilken mycket är givet krävs mycket. Och ni vet alla hur mycket som har getts oss, och hur mycket som krävs av oss [se Luk. 12:48; L&F 82:3]. Förbereder vi oss så att vi inte kommer till korta? Låt oss leva av varje ord som utgår från Guds mun [se 5 Mos. 8:3; Matt. 4:4; L&F 84:44]. Låt oss leva så att han alltid vill erkänna oss, och välsigna oss, och älska oss. ...

Jag vill återigen säga att jag vet att evangeliet är sant. Inte för att min

OM SYSTER LEATHAM

Rachel Hannah Leatham (1884–1979)

blev den andra kvinnan som togs med i kyrkans officiella konferensrapport när hon talade på ett utomhusmöte under generalkonferensen den 5 april 1908.

Hon var en av de första ogifta kvinnorna som verkade som proselyteringsmissionär för kyrkan. I september 1906 fick hon som 22-åring i uppdrag att verka i Coloradomissionen.

När syster Leatham kom tillbaka till Salt Lake City 1908 tjänade hon som frivillig guide vid informationsbyrån på tempelplatsen. Byrån hade öppnats 1902 i avsikt att ge korrekt information och distribuera litteratur från kyrkan till dem som besökte tempelplatsen.

Under den här tiden hölls generalkonferensen i tabernaklet på tempelområdet. När tabernaklet var fullt hänvisades de närvarande till extramöten i den närliggande Assembly Hall. Och när Assembly Hall var full samlades de närvarande på gräsmattan nära informationsbyrån och hade extramöten där under konferensen.

Det här budskapet är ett utdrag ur talet som syster Leatham höll under ett sådant extramöte på generalkonferensen den 5 april 1908. Standardiserad interpunktion och användande av stor begynnelsebokstav.

far vet det, inte för att min mor alltid har undervisat mig om det, utan jag vet att evangeliet är sant därför att Gud har uppenbarat det för mig. Hans ande har vittnat för min ande [se Rom. 8:16], och det vittnesbördet

är Guds dyrbaraste gåva till mig.

Må Gud välsigna oss alla, ber jag i Jesu Kristi namn, amen. ■

*Utdrag ur Jennifer Reeder och Kate Holbrook, red.,
At the Pulpit: 185 Years of Discourses by Latter-day Saint Women (2017), s. 133–135.*

SLUTNOT

1. Syster Leathams månatliga brev till sin missionspresident avslöjar hennes ihärdighet. Den 25 februari 1907 skrev hon: "Jag har ansträngt mig att göra min plikt och funnit stor tillfredsställelse i mitt arbete" (Colorado Denver South Mission General Minutes, s. 166).

FOTO AV RACHEL LEATHAM MED TILLSTÄND AV KYRKANS HISTORISKA BIBLIOTEK, RAM FRÅN GETTY IMAGES

”Vem säger ni att jag är?”

PETRUS VITTNESBÖRD OM KRISTUS

Terry B. Ball

religionslärare, Brigham Young University

Aposteln Petrus är älskad av troende – kanske därför att han verkar vara äkta och lätt att relatera till. Vi kan sympatisera med honom. Vi beundrar hans mod när han övergav allt och ”genast” lämnade näten när hans Mästare sa: ”Följ mig, så skall jag göra er till människofiskare” (Matt. 4:18–20). Vi förstår hans förvirring över liknelsernas betydelse och budskap (se Matt. 15:15–16). Vi känner hans förtvivlan i orden ”Herre, hjälp mig” när hans fötter och tro vacklade i det stormiga vattnet den där natten på Galileiska sjön (Matt. 14:22–33). Vi förstår hans förundran på förklaringsberget (se Matt. 17:1–13). Vi gråter med honom för skammen över hans tre förnekelser (se Matt. 26:69–75), sörjer med honom i Getsemane (se Matt. 26:36–46) och förenar oss med honom i hans glädje och förundran vid den tomma graven (se Joh. 20:1–10).

Kanske ville evangeliernas författare att vi skulle få den här personliga kontakten med Petrus. De verkar avsiktligt ha bevarat fler av hans upplevelser och samtal med Jesus i sina redogörelser än med någon annan av de andra ursprungliga tolv apostlarna.¹ Många av oss utgår från att Petrus fick så mycket uppmärksamhet i evangelieböckerna därför att han blev talesman och ledare för de andra apostlarna. Men Matteus, Markus, Lukas och Johannes kanske också talade så ofta och innerligt om Petrus umgänge med Kristus därför att de hoppades att vi, när vi lärde oss älska och förstå Petrus, skulle vara mer redo att ta emot hans unika vittnesbörd om Kristus – ett vittnesbörd som han verkar ha blivit noggrant förberedd för att bära.

När vi lär oss älska och förstå aposteln Petrus blir vi mer redo och kapabla att ta emot hans vittnesbörd om Kristus.

Petrus förberedelse

När Petrus följde Jesus genom hans jordiska verksamhet verkar aposteln vittnesbörd om att Mästaren var Messias ha förvärvats genom de intellektuella, praktiska och uppenbarade upplevelser han fick. Det vill säga att hans vittnesbörd, liksom våra i dag, kom genom hans huvud, hans händer och hans hjärta.

Petrus visste att Jesus från Nasaret var mer än bara en man, för han såg honom ge syn åt blindas, rena spetälska, få lara att gå och uppväcka döda (se Matt. 11:4–5; se även Joh. 2:11; 10:25; 20:30–31). Hans logiska slutsats att Jesus var Kristus fick stöd av det han lärde sig när han följde Mästarens anvisningar. Han lade ut sitt nät så som Frälsaren anvisade och fick en stor mängd fisk (se Luk. 5:1–9; Joh. 21:5–7). När Frälsaren sa ”kom”, gick Petrus på vattnet (se Matt. 14:22–33). Och när han delade ut de fåtaliga bröden och fiskarna till folkmängden, så som Frälsaren instruerade, inträffade multiplikationsundret i hans egna händer (se Joh. 6:1–14).

De här bekräftelserna till hans huvud och händer var säkerligen ett betydande tillägg till den mäktigaste bekräftelsen för Petrus: vittnesbördet som uppenbarades för hans hjärta. När Jesus frågade sina lärjungar: ”Vem säger folket att Människosonen är?” nämnde de de vanliga slutsatserna som andra gjort. Då gjorde Frälsaren frågan mer personlig och sa: ”Och ni, vem säger ni att jag är?” (se Matt. 16:13–15). Petrus sa utan att tveka:

”Du är Messias, den levande Gudens Son.”

Jesus sade till honom: ”Salig är du, Simon, Jonas son. Ty kött och blod har inte uppenbarat detta för dig, utan min Fader som är i himlen” (Matt. 16:16–17).

Petrus förberedelse för att bli ett särskilt vittne om Kristus inbegrep flera tämligen personliga upplevelser med Jesus.² Sådana personliga råd och instruktioner kom ofta när han ställde frågor till Frälsaren eller när Kristus anade att han behövde ytterligare fostran.³

Petrus var förmodligen också den bland Kristi apostlar som blev mest tillrättavisad.⁴ Anmärkningsvärt nog valde Petrus att inte bli förolämpad utan fortsatte i stället att följa Mästaren, och hans vittnesbörd och kunskap om honom växte dagligen.⁵

Den galileiske fiskarens förberedelse nådde sin höjdpunkt i det han bevitnade efter korsfästelsen. När Petrus fick höra om den tomma graven rusade han dit för att själv få se den, och han gick därifrån ”fylld av förundran över det som hade hänt” (Luk. 24:1–12; se även Joh. 20:1–9). Lukas skrev att någon gång under dagen visade den uppståndne Frälsaren sig enbart för Petrus, men vi vet inte så mycket om den händelsen (se Luk. 24:34; 1 Kor. 15:3–7). Senare den kvällen visade den uppståndne Herren sig för apostlarna och för några andra lärjungar och uppmanade dem att känna på sårerna på hans

Petrus visste att Jesus från Nasaret var mer än bara en man, för han såg honom ge syn åt blindas, rena spetälska, få lara att gå och uppväcka döda.

kropp. Sedan upplyste han deras förstånd om hur hans uppståndelse uppfyllde profetierna i Moses lag och i skrifterna: "Ni är själva vittnen om detta" (se Luk. 24:36–48; se även Mark. 16:14; Joh. 20:19–23). De elva lärjungarna begav sig senare till Galileen, så som Frälsaren hade uppmanat dem, och där, på "det berg ... dit Jesus hade befallt dem att gå", sa han: "Jag har fått all makt

i himlen och på jorden" (se Matt. 28:7, 10, 16–20).

I allt detta blev Petrus genom sitt huvud, sina händer och sitt hjärta ytterligare skolad i att bli ett vittne om den uppståndne Kristus, för han såg den uppståndne Herren med egna ögon, hörde honom med egna öron och kände på honom med egna händer, och han kände säkerligen återigen Andens bekräftelse i hjärtat.

Petrus uppdrag

Precis som det tog tid, undervisning och erfarenhet för Petrus att till fullo förstå Messias sonande

mission, var det en gradvis process för honom att lära sig förstå sitt eget uppdrag som ett särskilt vittne om Kristus.

Det verkar som om Petrus till fullo insåg vad som krävdes av honom när Herren undervisade honom på stranden vid Galileiska sjön. Petrus hade känt på korsfästelsens sår på Mästarens uppståndna kropp två gånger, men undrade tydligen fortfarande vad han skulle göra, för han sa: "Jag ger mig ut och fiskar" (Joh. 21:3). Nu när Jesus inte längre var med dem verkade Petrus resignerat återvända till sitt gamla liv och livsuppehälle. Hans bröder följde med.

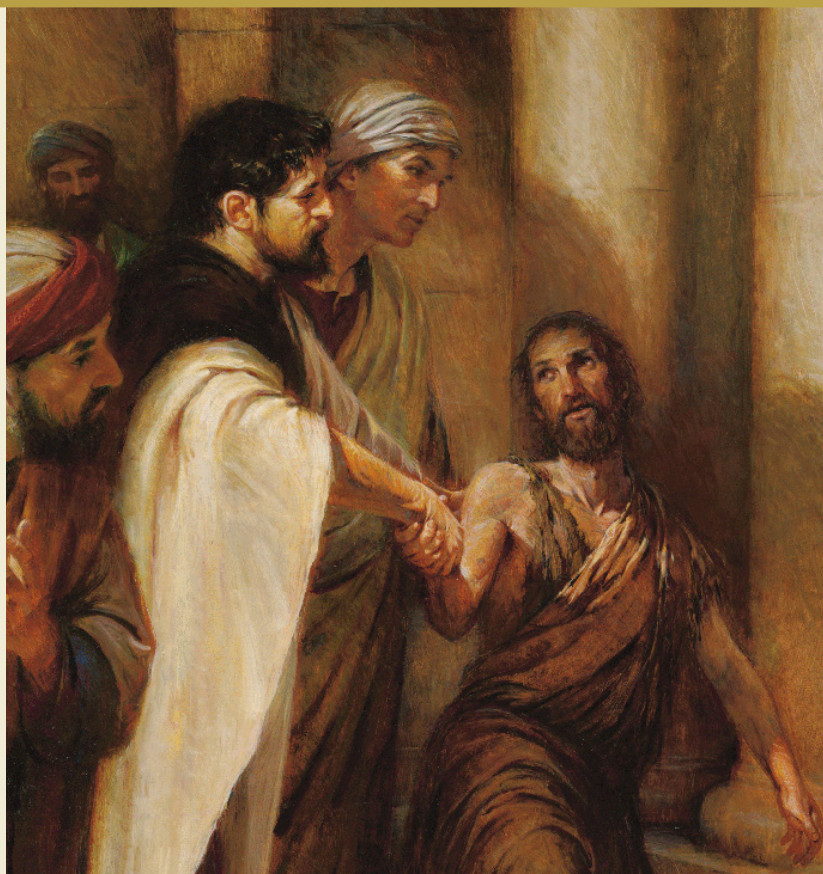
De arbetade hela natten men fångade ingenting. När de närmade sig stranden, troligtvis utmattade och missmodiga, såg de någon där som de inte kände igen. Han uppmanade dem att kasta ut sina nät igen. Kanske mindes de ett tidigare tillfälle när de hade följt ett liknande råd och fått en stor fångst, och den här gången lydde de utan att protestera eller ifrågasätta (se Luk. 5:1–9; Joh. 21:3–6). När de drog in sina nät som återigen var fyllda av fisk, sa Johannes till Petrus: "Det är Herren" (Joh. 21:7). Petrus var alltför ivrig för att vänta på att båten skulle nå stranden, så han "kastade sig i sjön" för att nå Mästaren fortare (Joh. 21:7). När de andra kom fram väntade en måltid med fisk och bröd (se Joh. 21:9).

"Simon, Johannes son, älskar du mig mer än dessa?"

Efter måltiden vände Jesus sig till Petrus och pekade troligen på just den fisk Petrus hade valt att fånga, och frågade sin apostel: "Simon, Johannes son, älskar du mig mer än dessa?" (Joh. 21:15). Petrus tyckte nog att det var en konstig fråga. Naturligtvis älskade han Frälsaren mer än fisk – eller att fiska. Kanske fanns det en släng av misstrogenhet i hans svar "ja, Herre, du vet att jag har dig kär", på vilket Kristus svarade: "För mina lamm på bete" (Joh. 21:15). Ännu en gång ställde Frälsaren samma fråga till Petrus, och Petrus bedyrade ännu en gång sin kärlek till Kristus, och Kristus befallde: Var en herde för mina får" (Joh. 21:16). Petrus blev bedrövad när Jesus för tredje gången bad lärjungen att bekräfta sin kärlek. Vi kan känna Petrus känslomhet och intensitet i hans tredje försäkran: "Herre, du vet allt. Du vet att jag har dig kär" (Joh. 21:17). På nytt befallde Jesus: "För mina får på bete" (Joh. 21:17).⁶ Om Petrus verkligen älskade Herren skulle han inte längre vara en fiskare utan en herde som tog hand om Mästarens hjord.⁷ Petrus gärningar och verksamhet från och med då bekräftar att han antligen förstod sitt uppdrag att vara en särskild tjänare och ett särskilt vittne om Kristus.

Petrus vittnesbörd

Efter den där dagen i Galileen fullföljde Petrus sitt uppdrag från Kristus med anmärkningsvärd tro, djärvhet och flit. Som ledare bland apostlarna iklädde han sig sitt ämbete att presidera över kyrkan. Fastän Petrus var upptagen med alla ämbetets plikter försummade han inte sitt ansvar att alltid vara ett vittne om Kristus, bland annat för mängden som hade samlats under den Helige Andens utgjutelse på pingstdagen (se Apg. 2:1–41), vid Sköna porten till templet efter en mirakulös helbräddagörelse (se Apg. 3:6–7, 19–26), när han greps och fördes inför de judiska ledarna (se Apg. 4:1–31; se även Apg. 5:18–20), i sina predikningar

Petrus fullföljde sitt uppdrag från Kristus med anmärkningsvärd tro. Bland annat befallde han en lam man vid templet: "I Jesu Kristi, nasaréns, namn: stig upp och gå!"

för de heliga (se Apg. 15:6–11) och i sina brev.

I sina brev reflekterar han över sitt vittnesbörd om Kristi lidande och uttrycker sitt hopp om att få "del i den härlighet som kommer att uppenbaras" (1 Petr. 5:1). Mot slutet fastslog han beslutsamt att också han "plötsligt skall lägga av mitt tält. Det har vår Herre Jesus Kristus visat mig" (2 Petr. 1:14).

När Petrus gjorde det här högtidliga tillkännagivandet kanske han tänkte tillbaka på det som Jesus hade sagt så många år tidigare på Galileens strand. Efter att ha befallt Petrus att föra hans får på bete förkunnade Frälsaren: "När du var yngre, spände du själv bältet om dig och gick vart du ville. Men när du blir äldre, skall du sträcka ut dina händer och en annan skall spanna bältet om dig och leda dig dit du inte vill" (Joh. 21:18). Som Johannes förklarade: "Detta sade [Jesus] för att ge till känna med vilken död Petrus skulle förhärliga Gud. Sedan sade han till [Petrus]: "Följ mig!" (Joh. 21:19).

När Petrus som gammal begrundade döden fann han säkerligen frid och glädje i vetskapen om att han verkligen hade följt Kristus i livet och var redo att följa honom i döden.

Vi önskar att mer av det som Petrus gjorde och skrev hade bevarats i Nya testamentet. Det som har bevarats är en skatt och gör denne trofaste fiskare omtyckt bland oss. Uppteckningen, liten som den är, visar oss hur Petrus noggrant och personligen förbereddes av Kristus på att vara ett särskilt vittne om honom. När vi läser redogörelsen kan vi se vår tro och kunskap om Kristus växa tillsammans med Petrus. Den tillväxten kan ge oss hopp och perspektiv i vår egen strävan att tro. När vi ser hur det som Kristus förväntade sig av Petrus stod klart för honom, och sedan ser hans mod och hängivenhet när han arbetade för att fullfölja sitt uppdrag från Frälsaren, kan vi själva undra: "Vad förväntar Kristus sig av mig?" och "gör jag tillräckligt?" När vi studerar Petrus vittnesbörd om Kristus blir vi själva angelägna om att upprepa hans ord: "Vi tror och förstår att du är Guds Helige" (Joh. 6:69). ■

SLUTNOTER

1. Aposteln Paulus vittnesbörd, upplevelser och lärdomar är mer utförligt nedtecknade i Nya testamentet än Petrus, men Paulus var inte en av de ursprungliga tolv och nämns inte i de fyra evangelierna.
2. Se Matt. 17:1–13; 26:36–46, 58; Mark. 13:1–37; Luk. 8:49–56; 9:28–36.
3. Se Matt. 17:24–27; 18:2–35; 19:27–20:28; Luk. 12:31–49; Joh. 13:6–19.
4. Se Matt. 14:31; 15:15–16; 26:33–34, 40; Mark. 8:32–33; Joh. 18:10–11.
5. Om Petrus och de ständiga tillrättavisningarna från Kristus sa president Spencer W. Kimball (1895–1985): "Han tillrättavisade Petrus ibland därför att han älskade honom,

och Petrus, som var en stor man, växte genom tillrättavisningen. Det finns en underbar vers i Ordspråksboken som vi alla bör minnas: 'Den som lyssnar till hälsosam tillrättavisning får bo bland de visa. Den som inte vill veta av fostran föraktar sitt liv, den som lyssnar till tillrättavisning får förstånd' (Ords. 15:31–32). Den ledare eller följeslagare som kan ta emot 'hälsosam tillrättavisning' är vis. Petrus kunde göra det därför att han visste att Jesus älskade honom, och sålunda kunde Jesus förbereda Petrus att bära ett stort ansvar i riket" (se "Jesus – den fullkomlige ledaren", *Nordstjärnan*, mars 1980, s. 15).

6. Vissa menar att Kristus, genom att låta Petrus bedyra sin kärlek tre gånger, gav honom en chans att gottgöra sina tre förnekelser den där förtvivlade kvällen när rättegången hölls. Se till exempel James E. Talmage, *Jesus Kristus*, s. 680–681; Jeffrey R. Holland, "Det första och största budet", *Liahona*, nov. 2012, s. 83–85. För en redogörelse för förnekelsen och vad vi kan lära oss av den, se Gordon B. Hinckley, "Och Petrus gick ut och grät bitterligen", *Nordstjärnan*, okt. 1979, s. 98–101; Neal A. Maxwell, "En förörrättad broder", *Nordstjärnan*, okt. 1982, s. 74–80. Andra kommentatorer som lagt märke till små skillnader i den grekiska texten, menar att var och en av de tre frågorna ställdes för att undervisa Petrus om olika aspekter av och plikter i hans ämbete. Frälsaren frågade Petrus två gånger "älskar du mig?" och använder grekiskans *agapao* för kärlek. Det antyder en social eller moralisk kärlek som man ofta ser som gudomlig eller ovillkorlig, och som på andra ställen ofta avser kristlig kärlek (se till exempel 1 Kor. 13:1–4; 2 Petr. 1:7; Upp 2:19). Tredje gången frågade Jesus Petrus: "Har du mig kär?" Här använder han ordet *phileo* för kärlek, som betyder vänskap, tillgivenhet eller broderlig kärlek. Intressant nog bekräftade Petrus varje gång sin kärlek med ordet *phileo* när han besvarar de tre frågorna. När Petrus bekräftar sin kärlek första gången, befäller Kristus honom: "För mina lamm på bete", där grekiskans *bosko* används för uttrycket "föra på bete" och *arnion*, som betyder just lamm. Efter Petrus andra bekräftelse befäller Kristus honom: "Var en herde för mina får". Här används det grekiska ordet *poimaino* som betyder att ta hand om, eller vara en herde. Grekiskans *probaton* används i betydelsen får – som i ett vuxet får. Som svar på Petrus tredje bekräftelse, befäller Herren honom att *bosko* hans *probaton*. Så genom att ställa frågan tre gånger på tre olika sätt, frågar Frälsaren lärjungen om han hade både kristlig och broderlig kärlek till honom, och i Frälsarens påföljande befallningar lärde han Petrus att han skulle ta hand om både de unga och de äldre i hans hjord genom att ge dem näring och ledning.
7. För en utförligare redogörelse för den här händelsen och de principer vi kan lära oss av den, se Robert D. Hales, "Och när du en gång har vänt tillbaka, så styrk dina bröder", *Nordstjärnan*, juli 1997, s. 79–81.

Petrus kunde finna frid och glädje i vetskapen om att han verkligen hade följt Kristus i livet och var redo att följa honom i döden.

Äldste D. Todd Christofferson

i de tolv apostlarnas
kvorum

Religionsfrihet: Hörnstenen till fred

Må vi sträva efter fred genom att arbeta tillsammans för att bevara och beskydda alla människors frihet att ha och praktisera en religion eller trosuppfattning av eget val.

Äldste Christofferson höll det här talet under en konferens för olika trosåskådningar som hölls i São Paulo, Brasilien den 29 april 2015.

Jag uppskattar verkligen inbjudan att vara med er i kväll under det här mötet för olika trosåskådningar, där muslimer, sikher, katoliker, adventister, judar, evangelister, mormoner, spiritualister, människor utan trosåskådning och många andra står sida vid sida tillsammans med regerings- och företagsledare för att samtala om och fira religionsfrihet. Ja, det faktum att vi träffas under så unika omständigheter är en mäktig symbol i sig.

Jag är särskilt glad att vara här i Brasilien, en nation berikad med olika kulturer och folk. Genom att omfamna denna mångfald, bland annat den religiösa mångfalden, har Brasilien blomstrat och fortsätter att blomstra. Brasilien uppmärksammas nyligen som landet med det lägsta antalet lagstadgade restriktioner i fråga om religion.¹ Jag gratulerar Brasilien till den betydelsefulla utmärkelsen.

Brasilien har nu ett ansvar att leda den globala utvecklingen för att främja den här friheten. Som Jesus Kristus sa i Nya testamentet:

”Ni är världens ljus. Inte kan en stad [eller i det här fallet en nation] döljas, som ligger på ett berg. ...

Låt på samma sätt ert ljus lysa för människorna, så att de ser era goda gärningar och prisar er Fader i himlen” (Matt. 5:14, 16).

Högt ärade kolleger, världen behöver att Brasiliens ljus lyser länge och starkt. I kväll firar vi vad som kan bli följden av den visionen.

Bakgrund och grundprinciper

Religionsfrihet är hörnstenen till fred i en värld med många motstridande filosofier. Den ger oss alla utrymme för att själva avgöra vad vi tycker och tror på – att följa den sanning som Gud talar till våra hjärtan. Den gör att olika trosåskådningar kan samexistera, skyddar de sårbara och hjälper oss kompromissa under konflikter. Som Europadomstolen så klokt har fastställt i flera fall är religionsfriheten av största vikt för troende människor och "är även en värdefull tillgång för ateister, agnostiker, skeptiker och likgiltiga". Det är för att "pluralismen, som är en oskiljbar del av ett demokratiskt samhälle och som vunnits till ett högt pris under århundradenas gång, är beroende av den".²

En sund frihet är inte enbart det som filosofer har talat om som "negativ" frihet att lämnas ifred, hur viktigt det än må vara. Nej, det är en mycket rikare "positiv" frihet – friheten att leva efter sin religion eller tro i en juridisk, politisk och social miljö som är tolerant, respektfull och lyhörd för olika trosuppfattningar.

Vi använder vår religions- och trosfrihet för att fastställa våra grundläggande övertygelser, utan vilka alla andra mänskliga rättigheter skulle vara meningslösa. Hur kan vi göra anspråk på yttrandefriheten utan att kunna säga vad vi egentligen tror på? Hur kan vi göra anspråk på mötesfriheten om vi inte kan samlas med andra som delar våra ideal? Hur kan vi dra nytta av tryckfriheten om vi inte kan trycka eller sätta upp anslag offentligt om vilka vi egentligen är?

Den goda nyheten är att det har gjorts anmärkningsvärda framsteg i spridningen av religionsfrihet. Jag har sett de framstegen under mitt eget liv. Här är ett exempel: År 1948, när jag bara var tre år gammal, antog FN:s generalförsamling FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna, vilken kräver att "var och en har rätt till tankefrihet, samvetsfrihet och religionsfrihet".³

När jag var 21 år gjordes en överenskommelse om att FN:s förklaring skulle vara bindande. Den överenskommelsen, som kallas Internationell konvention om medborgerliga och politiska rättigheter, förstärkte tanken att alla personer har "frihet att bekänna sig till eller anta en religion eller en trosuppfattning efter eget val och frihet att ensam eller i gemenskap med andra, offentligen eller enskilt, utöva sin religion eller trosuppfattning genom gudstjänst, iakttagande av religiösa sedvänjor, andaktsutövning eller undervisning".⁴ Överenskommelsen trädde i kraft tio år senare, 1976.

År 2017 var 169 länder delaktiga i överenskommelsen – i stort sett alla utvecklingsländer i världen.⁵ Den amerikanska konventionen om mänskliga rättigheter (pakten San José, Costa Rica), som antogs 1969 och har varit i kraft sedan 1978, skyddar religionsfriheten med nästan identiska ord.⁶

Det finns starka anledningar till de framsteg som gjorts och de bör motivera oss att göra ännu mer. Religionsfriheten har stark anknytning till en mängd positiva förmåner i fråga om ekonomi, allmänhälsa och medborgarskap.⁷ I allmänhet har religiösa personer bättre familjeliv, starkare äktenskap, mindre missbruk och kriminalitet, högre utbildningsnivå, större villighet att göra volontärarbete och donera till välgörenhetsorganisationer, bättre arbetsvanor, längre liv, bättre hälsa, högre inkomst och högre grad av välbefinnande och glädje.⁸ Det är uppenbart att religionsfrihet och utövande av religion stärker samhället.

Behovet av uppmärksamhet och samarbete

Tråkigt nog är det skydd som erbjuds religions- och trosfrihet ofta svagt, ignorerat och angripet. Starka påtryckningar försöker inskränka religionsfriheten även när den tillväxer, även i länder som historiskt sett har skyddat den allra mest. De här påtryckningarna har övertaget eller blir allt starkare i många länder. För stora delar av världen är ett sådant trosutövande som vi gläds åt här i Brasilien otänkbart.

År 2013 bodde anmärkningsvärt nog omkring 5,5 miljarder människor – 77 procent av världens befolkning – i länder med stora eller mycket stora restriktioner i fråga om religionsfrihet, jämfört med 68 procent bara sex år tidigare.⁹

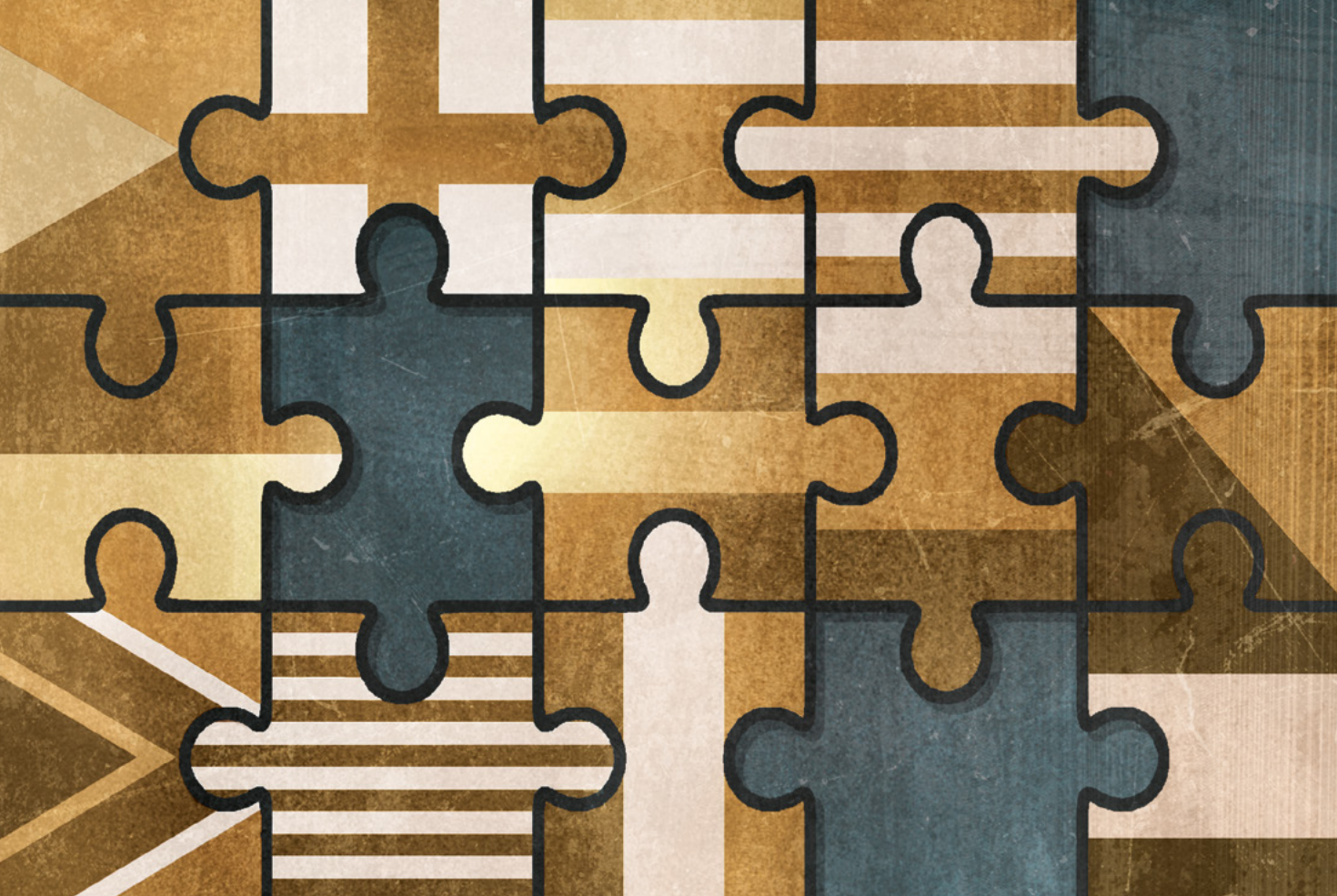
I stort sett hävdar alla västerländska demokratier att de tror på principen om religionsfrihet. Det är tillämpningen av principen som kan skapa kontroverser. Hot mot religionsfriheten uppstår oftast när religiösa personer och institutioner försöker säga eller göra något – eller vägrar att säga eller göra något – som går emot makthavarnas, bland annat de politiska majoriteternas, filosofi eller mål. Religion går ofta stick i stäv med kultur och är således impopulär. Av den anledningen är religionsfriheten, även om den generellt stöttas principiellt sett, ofta starkt motarbetad i praktiken.

I Europa och Nordamerika har kontroverser uppstått över frågor som huruvida kyrkor ska kunna bestämma vilka de ska anställa (eller inte anställa) som präster, huruvida man får bära religiösa kläder eller symboler på arbetet eller i skolan, huruvida arbetsgivare ska betala för anställdas preventivmedel och aborter,

huruvida anställda ska tvingas tillhandahålla tjänster som strider mot deras tro, huruvida diplom inom arbete eller universitet kan nekas eller dras tillbaka på grund av moraliska normer eller trosuppfattningar och huruvida det kan krävas av religiösa elevorganisationer att de accepterar elever med motstridande trosuppfattningar.

Brasilien, med sin religiösa mångfald, brottas också med liknande frågor, till exempel att företag har stängt på söndagar, bärande av religiösa kläder och skyddande av afro-brasilianska traditioner. Vi är tacksamma för att många av de här frågorna har lösts till förmån för religionsfriheten. Snabba och tillbörliga lösningar på frågor som rör fritt utövande av religiösa uppfattningar är ovärderliga för Brasiliens fortgående respekt för dess mångfald. Genom att tillåta att religiösa personer och organisationer lever efter sin tro offentligt och utan motanklagelser, fortsätter

År 1948 antog FN:s generalförsamling FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna, vilken kräver att "var och en har rätt till tankefrihet, samvetsfrihet och religionsfrihet". När jag var 21 år gjordes en överenskommelse om att FN:s förklaring skulle vara bindande. År 2017 var 169 länder delaktiga i överenskommelsen.

Jesu Kristi Kyrka av Sista Dagens Heliga gläds åt att stå med er och andra i denna viktiga strävan. Vi ser optimistiskt på att våra ansträngningar ska göra skillnad, men vi måste arbeta tillsammans eftersom ingen av oss kan vinna den här striden ensam.

Brasilien att vara ett klart och hoppfullt exempel på religionsfrihet för världen.

Jag uppmanar er att hålla fast vid de friheter ni har skapat hemma och att modigt ta ledningen i främjandet av religionsfrihet på världsscenen. Behovet av att skydda och bevara religionsfriheten – på ett rättvist och balanserat sätt som också skyddar andras grundläggande rättigheter – är akut.

Jesu Kristi Kyrka av Sista Dagens Heliga gläds åt att stå med er och andra i denna viktiga strävan. Vi ser optimistiskt på att våra ansträngningar ska göra skillnad, men vi måste arbeta tillsammans eftersom ingen av oss kan vinna den här striden ensam. Jag upprepar det som min kollega äldste Dallin H. Oaks i de tolv apostlarnas kворum sa nyligen i ett forum liknande detta:

”Det är av yttersta vikt att de av oss som tror på Gud och på rätt och fel tydligt förklarar oss för att skydda vår religiösa frihet

att predika och utöva vår tro på Gud och de principer rörande rätt och fel som han har fastställt. ... Allt som krävs för enighet och en bred koalition inom de områden jag har nämnt är en gemensam tro på rätt och fel i det mänskliga beteendet som har fastställts av ett högsta väsen. Alla som tror på den grundläggande [principen] bör verka tillsammans med större kraft för att bevara och stärka friheten att förespråka och utöva vår religiösa tro, vilken den än må vara. Vi måste gå tillsammans längs samma stig en bra bit för att trygga vår frihet att följa olika vägar, när våra olika trosuppfattningar så dikterar.”¹⁰

Vår uppgift är svår och kräver konstant vaksamhet, men den är av största betydelse.

Jag avslutar med några ord ur Läran och förbunden. Det här stycket uppenbarades 1835, vid en tid när mina förfäder, trots konstitutionellt beskydd, drevs ut från sina hem därför att de utövade vad andra ansåg

vara en ny och annorlunda religion. Så det är en allvarsam påminnelse i vår tid, särskilt när många av dagens restriktioner på religionsfrihet också finns i länder som anammat principen men som ibland inte tillämpar den i praktiken.

I vår skrift står det: "Ingen regering kan bestå i fred om inte sådana lagar utformas och obrottsligen hålls som tillförsäkrar varje människa friheten att följa sitt samvete." Regeringar må "hindra brott men aldrig kontrollera samvetet, [de] skall straffa brott men aldrig undertrycka själens frihet" (L&F 134:2, 4).

Må vi sträva efter fred genom att arbeta tillsammans för att bevara och beskydda alla människors frihet att ha och praktisera en religion eller trosuppfattning av eget val, oavsett om det sker enskilt eller tillsammans med andra, hemma eller utomlands, offentligt eller privat, i dyrkan, efterlevnad, seder och undervisning. ■

För hela texten till det här talet, gå till mormonnewsroom.org.

SLUTNOTER

1. Se "Brazil Has Lowest Government Restrictions on Religion among 25 Most Populous Countries", 22 juli 2013, theweeklynnumber.com/weekly-number-blog; "Restrictions and Hostilities in the Most Populous Countries", 26 feb. 2015, pewforum.org.
2. Kokkinakis v. Greece, 3/1992/348/421 (25 maj 1993), para. 31; Nolan and K. v. Russia, 2512/04 (12 feb. 2009), para. 61; se även Serif v. Greece, 38178/97 (14 dec. 1999), para. 49; Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna, artikel 9.
3. FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna, artikel 18, 10 dec. 1948, <http://www.manskligarattigheter.se/sv/vem-gor-vad/forenta-nationerna/fn-s-allmanna-forklaring>, hämtat 19 okt. 2017.
4. Internationell konvention om medborgerliga och politiska rättigheter, artikel 18, 16 dec. 1966, http://www.manskligarattigheter.se/dm3/file_archive/060505/fa60247e4d4729d44afe2354639cc316/Konventionen%20om%20medb%20och%20pol%20r%C3%A4ttigheter.pdf
5. Se Internationell konvention om medborgerliga och politiska rättigheter; se även W. Cole Durham jr, Matthew K. Richards och Donlu D. Thayer, "The Status of and Threats to International Law on Freedom of Religion or Belief", i Allen D. Hertzke, red., *The Future of Religious Freedom: Global Challenges* (2013), s. 31–66.
6. Se American Convention on Human Rights "Pact of San José, Costa Rica," Nov. 22, 1969 (Inter-American Specialized Conference on Human Rights), oas.org; se även Juan G. Navarro Floria och Octavio Lo Prete, "Proselitismo y Libertad Religiosa: Una Visión desde América Latina", i *Anuario de Derecho Eclesiástico del Estado*, nr 27 (2011), s. 59–96.
7. Se Brian J. Grim, Greg Clark och Robert Edward Snyder, "Is Religious Freedom Good for Business?: A Conceptual and Empirical Analysis", *Interdisciplinary Journal of Research on Religion*, vol. 10 (2014), s. 4–6; Paul A. Marshall, "The Range of Religious Freedom", i Paul A. Marshall, red., *Religious Freedom in the World* (2008), s. 1–11.
8. Se Patrick F. Fagan, "Why Religion Matters Even More: The Impact of Religious Practice on Social Stability", *Background*, nr 1992 (18 dec. 2006), s. 1–19; Robert D. Putnam och David E. Campbell, *American Grace: How Religion Divides and Unites Us* (2010), s. 443–492.
9. Se "Latest Trends in Religious Restrictions and Hostilities", 26 feb. 2015, pewforum.org.
10. Dallin H. Oaks, "Preserving Religious Freedom" (tal vid Chapman University School of Law, 4 feb. 2011), mormonnewsroom.org.

FÖRSLAG TILL FAMILJENS HEMAFTON

Samtala om vikten av religionsfrihet med familjen, bland annat om hur medborgarna i ert land fick frihet att utöva religion. Vilka händelser ledde till religionsfrihet i ert land? Det kan vara lagstiftningar, protester och även krig. Du kan ha en frågesport för att familjen ska lära sig om det här ämnet på ett mer engagerande sätt. Du kan också ta upp följande frågor: Hur är religionsfriheten till välsignelse i våra liv? Hur skulle våra liv vara annorlunda om vi inte var fria att utöva vår religion? Hur kan vi främja religionsfrihet för oss själva och för andra?

**Äldste
Steven E. Snow**
Generalauktoritets-
sjuttio och kyrkans
historiker och
skrivare

De heliga:

BERÄTTELSEN OM JESU KRISTI KYRKA I DE SISTA DAGARNA

Ar 1861 uppmanade president Brigham Young (1801–1877) kyrkans historiker att ändra sitt tillvägagångssätt. "Skriv i berättarstil", rådde han och "skriv bara en tiondel så mycket".¹

Berättelsen på kommande sidor följer det rådet. Jag är glad att kunna presentera en ny bokserie i fyra volymer med titeln *De Heliga: Berättelsen om Jesu Kristi kyrka i de sista dagarna*. Kapitel 1 finns med i det här numret, och efterföljande kapitel publiceras i den här tidningen under de kommande månaderna. Den första boken är tillgänglig senare i år, och fler volymer kommer.

De heliga skrevs som svar på Herrens befallning "att fortlöpande föra kyrkans uppteckningar och historia" (L&F 47:3). Till skillnad från tidigare historiska berättelser om kyrkan berättas den i en engagerande stil som passar både ungdomar och vuxna.

De heliga är dock inte en historisk roman. Det är en sann berättelse baserad på uppteckningar från personer i det förflutna. Varje detalj och varje dialog stöds av historiska källor. Slutnoterna i varje kapitel hänvisar till uppteckningar och ytterligare resurser. För dem som vill läsa själva uppteckningarna, få större inblick i relaterade ämnen och upptäcka ännu fler berättelser finns det länkar i slutet av böckerna och på deheliga.lds.org.

Återställsens färggranna gobeläng

De här böckerna är inte helig skrift, men i likhet med helig skrift innehåller de både gudomlig sanning och berättelser om ofullkomliga människor som försöker bli heliga genom Jesu Kristi försoning (se Mosiah 3:19). Tillsammans återger de fyra volymerna

Den här bilden av Nauvoo kommer att finnas på omslaget till volym 1 av *De heliga*.

berättelsen om hur Herrens kyrka strävar efter att fullfölja uppdraget att fullkomna de heliga (se Ef. 4:11–13). Det

är inte en berättelse om en fullkomlig kyrka, men det är en berättelse om Herrens sanna kyrka, vars syfte det är att fullkomliggöra de heliga (se Ef. 4:11–13).

De heliga skiljer sig i format, stil och avsedd publik jämfört med de två senaste utgåvorna om kyrkans historia som publicerats tidigare.

Den första historieberättelsen påbörjades av Joseph Smith på 1830-talet och publiceringen påbörjades 1842.² Den andra publicerades 1930 av kyrkans assisterande historiker B. H. Roberts.³ Den globala spridningen av det återställda evangeliet sedan dess samt Herrens befallning att fortlöpande föra en historia ”till förmån för kyrkan och för ... uppväxande släktled” (L&F 69:8) är ett tecken på att det är dags att inkludera fler sista dagars heliga i berättelsen.

De heliga återger berättelser om vanliga män och kvinnor från kyrkans första tid fram till i dag. De ger också nya detaljer om och insikter i välkända personer och händelser i kyrkans historia. Varje berättelse hjälper dig förstå och uppskatta de heliga som kom före dig och som gjorde kyrkan till vad den är i dag. Liksom du upplevde de utmaningar och framgång, och de gjorde uppoffringar för att grundlägga Sion. Sammanvävda skapar deras berättelser – och dina – den färggranna gobeläng som är återställelsen.

Vårt heliga förflutna

De som förde Mormons boks uppteckningar använde både stora och små plåtar. På de stora plåtarna angav de politiska och militära händelser. De mindre plåtarna var för det som hörde Gud till som var av ”största värde”, bland annat predikningar som var heliga, och betydelsefulla uppenbarelser och profetior (se 1 Ne. 6:3; Jakob 1:2, 4). Inristningarna på de mindre plåtarna gjordes ”för Kristi skull och för vårt folks skull” (Jakob 1:4). *De heliga* strävar efter att skildra historien på ”mindre plåtar”, och fokuserar på vårt heliga förflutna. Den innehåller därför bara en liten del av alla de berättelser som kan återges för att visa hur Herren verkar i de sista dagars heligas liv.

De heliga handlar inte bara om ofullkomliga människor i det förflutna som blev bättre med Herrens hjälp. Den är också till *för* ofullkomliga människor i dag som alltid vill minnas honom. Den får dig att minnas hur barmhärtig Frälsaren har varit mot sitt folk, hur han har gjort svaga personer starka, och hur de heliga världen över har gått samman för att främja Guds verk. ■

SLUTNOTER

1. Brigham Young, i Wilford Woodruff, Journal, 20 okt. 1861, kyrkans historiska bibliotek, Salt Lake City.
2. Se *History of the Church of Jesus Christ of Latter-day Saints*, red. av B. H. Roberts (1902–1912 [vol. 1–6], 1932 [vol. 7]).
3. Se B. H. Roberts, *A Comprehensive History of the Church of Jesus Christ of Latter-day Saints: Century I*, 6 vol. (1930).

VILKA FORMAT KOMMER DE HELIGA ATT VARA TILLGÄNGLIG PÅ?

De fyra volymerna publiceras på 14 språk i bokform, på internet på deheliga.lds.org och i appen Evangeliebiblioteket. De kommer också att finnas som e-bok och ljudbok på vissa språk.

VAD INNEHÅLLER VARJE VOLYM?

- Volym 1 – tillgänglig senare i år – återger berättelsen om återställelsen, från Joseph Smiths barndom till när de heliga tar emot förrättningar i Nauvoo tempel 1846.

- Volym 2 tar upp de heligas utmaningar i insamlingen till västra Förenta staterna och avslutas med invigningen av Salt Lake-templet 1893.
- Volym 3 skildrar kyrkans globala tillväxt, och avslutas med invigningen av Berns tempel i Schweiz 1955.
- Volym 4 tar läsaren till den senaste tiden, när tempel är spridda över hela jorden.

Ytterligare ingående material om valda ämnen publiceras på internet som stöd för varje volym.

Kapitel 1

Be i tro

Det här är första kapitlet i en ny berättelse i fyra volymer om kyrkans historia med titeln De heliga: Berättelsen om Jesu Kristi kyrka i de sista dagarna. Boken kommer att finnas på 14 språk i bokform, under avdelningen Kyrkans historia i appen Evangeliebiblioteket och på deheliga.lds.org. Flera av de efterföljande kapitlen publiceras i kommande nummer tills volym 1 ges ut senare i år. De andra kapitlen blir tillgängliga på 47 språk i appen Evangeliebiblioteket och på deheliga.lds.org.

Or 1815 låg den indonesiska ön Sumbawa frodig och grön efter det senaste regnet. Familjer höll på att förbereda sig för torrperioden, som de i generationer hade gjort varje år genom att odla risfält i skuggan av vulkanen Tambora.

Efter att ha slumrat i decennier vaknade plötsligt vulkanen till liv med ett rytande den 5 april och började slunga ut eld och aska. Tiotals mil bort hörde man vad som lät som kanoneld. I flera dagar fortsatte den få små utbrott, men kvällen den 10 april exploderade hela berget. Tre pelare av eld sköt upp mot himlen och förenades i en enda kraftig explosion. Flytande eld flödade ner för bergssidan och omslöt byn vid foten av berget. Virvelvindar rasade genom området och drog upp träd och blåste bort bostäder.¹

Kaoset fortsatte hela natten och fram till nästa kväll. Aska täckte flera mil av land och hav, på en del ställen med över en halv meter aska. Mitt på dagen kändes det som om det var midnatt. Stormvågor vräkte över kusten och förstörde grödor och dränkte byar. I flera veckor regnade det sten, eld och aska från Tambora.²

De följande månaderna spred sig utbrottets påverkan över hela jordklotet. Spektakulära solnedgångar förundrade människor över hela världen. Men de livfulla färgerna dolde den dödliga effekt vulkanens aska hade när den spreds över jorden. Under året som följde var vädret oförutsägbart och förödande.³

Utbrottet orsakade temperaturfall i Indien, vilket ledde till att kolera dödade tusentals och utplånade hela familjer. I bördiga kinesiska dalar ersatte snöstormar det annars så milda klimatet på sommaren, och översvämmande regn förstörde grödorna. I Europa minskade tillgången på mat, vilket ledde till svält och panik.⁴

Överallt sökte människor efter förklaringar till det lidande och den död det märkliga vädret orsakade. Heliga mäns böner och sånger ekade i de hinduiska templen i Indien. Kinesiska poeter brottades med frågor om förlust och smärta. I Frankrike och Storbritannien knäföll många invånare, rädda att de förfärliga olyckor som Bibeln förutsagt nu drabbade dem. I Nordamerika predikade präster att det var Gud som straffade olydiga kristna, och de basunerade ut varningar för att väcka religiösa känslor.

Över hela landet flockades folk till kyrkor och väckelsemöten, angelägna om att få veta hur de kunde bli räddade från den stundande ödeläggelsen.⁵

Tamboras utbrott påverkade vädret i Nordamerika hela det följande året. Våren slutade i snöfall och förödande frost, och år 1816 gick till historien som året utan sommar.⁶

Med sina 45 år var Joseph Smith sr inte längre en ung man, och tanken på att börja om på nytt, på en ny plats, var överväldigande. Han visste att hans äldsta söner, artonårige Alvin och sextonårige Hyrum, kunde hjälpa honom röja marken, bygga ett hus och plantera och skörda grödorna. Hans trettonåriga dotter Sophronia var gammal nog att hjälpa Lucy med arbetet i hemmet och på gården. Hans yngre söner, åttaårige Samuel och femårige William, blev till allt större hjälp, och treåriga Katharine och nyfödde Don Carlos skulle också en dag bli gamla nog att kunna hjälpa till.

När Joseph var tolv år svepte
en våg av religiösa dispyter
över landsbygden. Han
lyssnade på predikanterna
och hoppades att han skulle
få veta mer om sin odödliga
själ, men deras predikan
gjorde honom ofta orolig.

västerut till en by i delstaten New York som hette Palmyra, som låg nära den plats där Joseph sr hade hittat bra mark och nu väntade på familjen.

Eftersom Lucys man inte kunde hjälpa till med flytten hade hon anlitat en man som hette herr Howard till att köra vagnen. Under färden hanterade herr Howard deras ägodelar vårdslöst och spelade bort och drack upp den betalning han hade fått av dem. Och när de slog följe med en annan familj som skulle västerut, tvingade herr Howard av Joseph från vagnen, så att den andra familjens dotter kunde sitta med honom när han körde spannet.

Alvin och Hyrum, som visste hur smärtsamt det var för Joseph att gå, försökte trotsa herr Howard några gånger, men varje gång slog han dem med handtaget på sin piska.¹⁰

Hade Joseph varit större hade han antagligen själv försökt trotsa herr Howard. Hans skadade ben hade kanske hindrat honom från arbete och lek, men hans starka vilja kompenserade för den svaga kroppen. Innan läkarna hade skurit i hans ben och sågat bort infekterade benbitar, hade de velat binda fast honom eller ge honom konjak för att lindra smärtan. Men Joseph hade bara bett att hans far skulle hålla om honom.

Han hade varit vaken och medveten hela tiden, med ansiktet blekt och vått av svett. Hans mor, som annars var så stark, hade nästan brutit ihop när hon

hörde hans skrik. Efter det kände hon förmodligen att hon kunde uthärda vad som helst.¹¹

När Joseph haltade fram bredvid vagnen såg han hur hans mor verkligen försökte stå ut med herr Howard. De hade redan rest 30 mil och hon hade varit mer än tålmodig dittills med kuskens dåliga uppförande.

De befann sig omkring 16 mil från Palmyra när Lucy såg Alvin komma springande mot henne, medan hon förberedde sig för ännu en dags resa. Herr Howard hade kastat ut deras bagage och tillhörigheter på gatan och tänkte köra iväg med deras vagn och hästar.

Lucy hittade snart mannen på en bar. "Så sant som Gud lever", sa hon, "så är den där vagnen och de där hästarna och allt gods tillsammans med dem mina."

Hon såg sig omkring i baren. Den var full av män och

tig och rotlös. Kanske skulle det bli annorlunda i delstaten New York.⁹

Vintern därpå haltade Joseph jr genom snön tillsammans med sin mor, sina bröder och sina systrar. De var på väg

Det här informationscentret i Sharon, Vermont anger platsen där Joseph Smith föddes den 23 december 1805. Stenobelisken i bakgrunden är 38 och en halv fot, eller drygt 11 meter hög från basen. Højden i fot representerar varje år av hans liv.

kvinnor, de flesta resande liksom hon. ”Den här mannen”, sa hon och mötte deras blickar, ”har bestämt sig för att beröva mig alla medel till att kunna fortsätta min resa och tänker lämna mig fullständigt utblottad med åtta små barn.”

Herr Howard sa att han redan hade använt pengarna hon betalat honom för att köra vagnen och att han inte kunde fortsätta.

”Jag har ingen användning för dig”, sa Lucy. ”Jag tar hand om spannet själv.”

Hon lämnade herr Howard i baren och lovade sig själv att hon vad som än skedde skulle återföreina sina barn med deras far.¹²

Vägen framför dem var lerig och kall, men Lucy förde sin familj i säkerhet till Palmyra. När hon såg barnen klamra sig fast vid sin far och kyssa hans ansikte kände hon att det var värt allt de hade genomlidit för att ta sig dit.

Familjen hyrde så småningom ett litet hus i staden och diskuterade hur de skulle skaffa sig ett eget lantbruk.¹³ De kom fram till att det bästa sättet var genom att arbeta tills de hade tillräckligt med pengar för att kunna lägga en handpenning på mark i den närliggande skogen. Joseph sr och de äldre sönerna grävde brunnar, klöv gårdsgårdsvirke och skördade hö mot kontant betalning, medan Lucy och döttrarna tillverkade och sålde paj, root beer

och prydnadsdukar för att skaffa mat åt familjen.¹⁴

När Joseph jr blev äldre blev hans ben starkare och han kunde med lätthet gå genom Palmyra. Där kom han i kontakt med människor från hela området, varav många vände sig till religion för att tillfredsställa sin andliga längtan och för att hitta en förklaring på livets svårigheter. Joseph och hans familj tillhörde inte någon särskild kyrka, men flera av deras grannar gick antingen till något av de stora presbyterianska kapellen, baptisternas möteshus, kväkarnas samlingslokal eller tältplatsen där resande metodistpredikanter då och då höll väckelsemöten.¹⁵

När Joseph var tolv år svepte en våg av religiösa debatter över Palmyra. Även om han inte läste så mycket tyckte han om att tänka djupt på saker och ting. Han lyssnade på predikanterna och hoppades att han skulle få veta mer om sin odödliga själ, men deras predikan gjorde honom ofta orolig. De sa att han var en syndare i en syndig värld, hjälplös utan Jesu Kristi frälsande nåd. Även om Joseph trodde på budskapet och mädde dåligt över sina synder, visste han inte hur han skulle få förlåtelse.¹⁶

Han tänkte att det skulle hjälpa om han gick i kyrkan, men han kunde inte bestämma sig för vilken han skulle gå till. De olika kyrkorna tvistade ständigt om hur man blev befriad från synden. Efter att ha lyssnat på deras dispyter en tid blev han bekymrad över att folk läste samma bibel men ändå drog olika slutsatser om vad den betydde.

Han var övertygad om att Guds sanning fanns – någonstans – men han visste inte hur han skulle hitta den.¹⁷

Hans föräldrar visste det inte heller. Lucy och Joseph sr var båda från kristna familjer och trodde på Bibeln och Jesus Kristus. Lucy gick till olika kyrkomöten och tog ofta barnen med sig. Hon hade sökt efter Jesu Kristi sanna kyrka sedan hennes syster dött flera år tidigare.

En gång, då hon hade blivit svårt sjuk en tid innan Joseph föddes, hade hon fruktat att hon skulle dö innan hon hittade sanningen. Hon upplevde en mörk och enslig avgrund mellan henne och Frälsaren och hon visste att hon inte var förberedd för nästa liv.

Hon hade legat vaken hela natten, bett till Gud och lovat honom att om han lät henne leva så skulle hon söka efter Jesu Kristi kyrka tills hon hittade den. Medan hon bad talade Herrens röst till henne och försäkrade henne om att om hon sökte, så skulle hon finna. Hon hade besökt fler kyrkor sedan dess, men hade fortfarande inte hittat den rätta. Men även om det kändes som om Frälsarens kyrka inte längre fanns på jorden fortsatte hon söka och förtrosta på att det var bättre att gå i kyrkan än att inte gå.¹⁸

Liksom sin fru hungrade Joseph sr efter sanningen. Men han kände att det var bättre att inte gå till någon kyrka alls än att gå till fel kyrka. Joseph sr följde sin fars råd och sökte i skrifterna, bad uppriktigt och trodde på att Jesus Kristus hade kommit för att frälsa världen.¹⁹ Men han kunde inte få det som han kände var sant att stämma överens med den förvirring och oenighet han såg i kyrkorna omkring sig. En natt drömde han att de tvistande predikanterna var som boskap, som råmande rev upp jorden med hornen, vilket gjorde honom ännu oroligare för att de inte visste mycket om Guds rike.²⁰

Att se sina föräldrars missnöje med de lokala kyrkorna gjorde bara Joseph jr ännu mer förvirrad.²¹ Hans själ stod på spel, men ingen kunde ge honom tillfredsställande svar.

Efter att ha sparat pengar i över ett år hade familjen Smith precis tillräckligt för att kunna göra en delbetalning på 40 hektar skogsmark i Manchester, strax söder om Palmyra. Där tappade de lönnträden på den söta saven, planterade en fruktträdgård och röjde mark för odling av grödor, när de inte var borta på arbete.²²

Det här timmerhuset i närheten av Palmyra, New York är en kopia av det hus som familjen Smith byggde där när de hade flyttat ifrån Vermont. Den heliga lunden syns i bakgrunden.

Den unge Joseph fortsatte oroa sig för sina synder och sin själs välfärd medan han brukade jorden. Den religiösa väckelsen i Palmyra hade lugnat ner sig, men predikanterna konkurrerade fortfarande om konvertiter där och runt om i hela området.²³ Dag och natt såg Joseph solen, månen och stjärnorna vandra över himlavalvet i ordning och majestät, och han beundrade jordens skönhet som myllrade av liv. Han såg också på människorna omkring sig och förundrades över deras styrka och intelligens. Allting tycktes vittna om att Gud fanns och hade skapat människorna till sin avbild. Men hur skulle Joseph kunna nå honom?²⁴

På sommaren 1819 när Joseph var tretton år, samlades metodistpredikanter på en konferens några kilometer från familjen Smiths gård och spred sig sedan över bygden för att sporra familjer som Josephs till omvändelse. De här predikanternas framgångar oroade andra präster i området och inom kort var konkurrensen hård om människor att omvända.

Joseph gick på flera möten, hörde gripande predikningar och såg nyomvända ropa av glädje. Han ville ropa med dem, men kände ofta att det var som om han befann sig mitt i en strid av ord och åsikter. "Vilken av alla dessa grupper har rätt, eller har de alla fel?" frågade han sig. "Om någon av dem har rätt, vilken är det då och hur skall jag kunna veta det?" Han visste att han behövde Kristi nåd och barmhärtighet, men med så många människor och kyrkor som bråkade om religion visste han inte var han skulle hitta den.²⁵

Hoppet om att kunna finna svar – och frid för själen – tycktes undfly honom. Han undrade hur någon människa kunde hitta sanning mitt i allt oväsen.²⁶

När Joseph en dag lyssnade på en predikan hörde han prästen citera ur Jakobs brev i Nya testamentet. "Om någon av er brister i visdom", sa han, "skall han be till Gud, som ger åt alla villigt och utan förebräelser."²⁷

Joseph gick hem och läste versen i Bibeln. "Aldrig har något skriftställe gjort större intryck på en människas hjärta än vad detta den gången gjorde på mitt", mindes han senare. "Det tycktes med stor kraft tränga in i mitt hjärtas innersta känslor. Jag begrundade det om och om igen eftersom jag visste att om någon människa behövde visdom från Gud så var det jag." Han hade tidigare sökt i Bibeln som om den hade alla svar.

Men nu sa Bibeln att han kunde vända sig direkt till Gud för att få ett personligt svar på sina frågor.

Joseph bestämde sig för att be. Han hade aldrig bett högt förut, men han litade på Bibelns löfte. "Be i tro utan att tvivla", stod det.²⁸ Gud skulle lyssna på hans frågor – även om de var klumpigt ställda. ■

En komplett lista över citerade verk finns på engelska på deheligaslds.org.

Ordet *Ämne* i slutnoterna anger att det finns ytterligare information på deheligaslds.org.

SLUTNOTER

1. Raffles, "Narrative of the Effects of the Eruption", s. 4–5, 19, 23–24.
2. Raffles, "Narrative of the Effects of the Eruption", s. 5, 7–8, 11.
3. Wood, *Tambora*, s. 97.
4. Wood, *Tambora*, s. 78–120; Statham, *Indian Recollections*, s. 214; Klingaman och Klingaman, *Year without Summer*, s. 116–118.
5. Wood, *Tambora*, s. 81–109; Klingaman och Klingaman, *Year without Summer*, s. 76–86, 115–120.
6. Klingaman och Klingaman, *Year without Summer*, s. 48–50, 194–203.
7. Joseph Smith History, 1838–56, vol. A-1, s. 131; Lucy Mack Smith, History, 1844–45, bok 2, [s. 11]–bok 3, [s. 2]. **Ämne:** Joseph Smiths benoperation
8. Lucy Mack Smith, History, 1844–45, bok 3, [s. 3]; Stilwell, *Migration from Vermont*, s. 124–150.
9. Lucy Mack Smith, History, 1844–45, bok 3, [s. 4]; Bushman, *Rough Stone Rolling*, s. 18–19, 25–28. **Ämne:** Familjen Joseph sr och Lucy Mack Smith
10. Lucy Mack Smith, History, 1844–45, bok 3, [s. 5]; Joseph Smith History, 1838–56, vol. A-1, s. 131–132.
11. Lucy Mack Smith, History, 1844–45, bok 3, [s. 2]; Joseph Smith History, 1838–56, vol. A-1, s. 131.
12. Lucy Mack Smith, History, 1844–45, bok 3, [s. 5]–[6]; Lucy Mack Smith, History, 1845, s. 67; Joseph Smith History, 1838–56, vol. A-1, s. 132. **Ämne:** Lucy Mack Smith
13. Lucy Mack Smith, History, 1844–45, bok 3, [s. 6]–[7].
14. Lucy Mack Smith, History, 1844–45, bok 3, [s. 7]; Tucker, *Origin, Rise, and Progress of Mormonism*, s. 12. **Ämne:** Familjen Joseph sr och Lucy Mack Smith
15. Cook, *Palmyra and Vicinity*, s. 247–261. **Ämnena:** Palmyra och Manchester; Kristna kyrkor på Joseph Smiths tid
16. Joseph Smith History, circa Summer 1832, s. 1–2, i *JSP*, H1:11–12.
17. JS-H 1:5–6; Joseph Smith History, 1838–56, vol. A-1, [s. 1]–2, i *JSP*, H1:208–210 (utkast 2). **Ämne:** Trosuppfattningar på Joseph Smiths tid
18. Lucy Mack Smith, History, 1844–45, bok 2, [s. 1]–[6]; "Records of the Session of the Presbyterian Church in Palmyra", 10 mars 1830.
19. Asael Smith till "My Dear Selfs", 10 apr. 1799, Asael Smith, Letter and Genealogy Record, 1799, circa 1817–1846, kyrkans historiska bibliotek.
20. Lucy Mack Smith, History, 1844–45, blandade skrifter, [s. 5]; Anderson, *Joseph Smith's New England Heritage*, s. 161–162.
21. JS-H 1:8–10; Joseph Smith History, 1838–56, vol. A-1, 2, i *JSP*, H1:208–210 (utkast 2). **Ämne:** Trosuppfattningar på Joseph Smiths tid
22. Lucy Mack Smith, History, 1844–45, bok 3, [s. 8]–[10]; Joseph Smith History, circa Summer 1832, s. 1, i *JSP*, H1:11. **Ämne:** Den heliga lunden och familjen Smiths gård
23. **Ämne:** Väckelse och väckelsemöten
24. Apg. 10:34–35; Joseph Smith History, circa Summer 1832, s. 2, i *JSP*, H1:12.
25. Neibaur, Journal, 24 maj 1844, finns på josephsmithpapers.org; JS-H 1:10; Joseph Smith, "Church History", *Times and Seasons*, 1 mars 1842, 3:706, i *JSP*, H1:494.
26. Joseph Smith, Journal, 9–11 nov. 1835, i *JSP*, J1:87; JS-H 1:8–9; Joseph Smith History, 1838–56, vol. A-1, s. 2, i *JSP*, H1:210 (utkast 2).
27. "Wm. B. Smith's Last Statement", *Zion's Ensign*, 13 jan. 1894, s. 6; Jak. 1:5.
28. JS-H 1:11–14; Joseph Smith History, 1838–56, vol. A-1, s. 2–3, i *JSP*, H1:210–212 (utkast 2); Jak. 1:6.

PORTRÄTT AV TRO

Som träsnidare försörjer Feinga sin fru, deras tre barn och tre andra som de tar hand om. Det har inte alltid varit lätt, men genom att sätta Gud främst har de alltid haft tillräckligt.

CHRISTINA SMITH, FOTOGRAF

Feinga Fanguna

Tongatapu, Tonga

När min fru 'Anau och jag var nygifta snidade jag små föremål och tog dem till marknaden för att sälja dem. Vissa dagar kom jag tillbaka med pengar, andra dagar sålde jag ingenting.

I min patriarkaliska välsignelse har jag fått löftet att Gud ska välsigna mina händers arbete och att jag ska använda min talang för att hjälpa andra. De här löftena håller på att uppfyllas.

Vi är välsignade på många sätt. Våra släktingar tror att vi är rika. Det är vi inte, men vi har allt vi behöver eftersom vi sätter Gud främst.

UPPTÄCK MER

Se mer om Feingas resa i tro på liahona.lds.org.
Hitta fler berättelser om tro i Mediabiblioteket på LDS.org.

Lär dig hur du kan bli mer oberoende genom kyrkans oberoendeinitiativ på srs.lds.org.

Jag sa till honom att det som just hade hänt inte var någon slump eftersom jag hade fått en maning.

JAG FÖLJDE DEN FÖRSTA MANINGEN

En söndag när jag hade kommit hem från kyrkan sov jag nästan hela eftermiddagen.

Det var mörkt när jag vaknade. Jag började min veckoplanering med en bön och frågade hur jag bäst kunde tjäna Herren. Jag kände mig manad att gå ut på hemlärarbesök. Klockan var nästan åtta så jag sa till mig själv att jag skulle göra det på tisdagen, men känslan av att jag skulle göra det den kvällen blev starkare.

Jag kom att tänka på rådet som äldste Ronald A. Rasband i de tolv apostlarnas kворum gav på missionärsskolan i Lima, Peru när jag var lärare där: "Följ den första maningen." Jag ringde genast min hemläarkamrat men han svarade inte.

Jag beslöt mig för att gå i alla fall.

Jag gick ut ur huset och lade märke till en ung präst i min församling som kom gående längs vägen. Jag gick fram till honom och frågade om han ville följa med mig. Det ville han. Vid det första huset öppnade brodern dörren. Jag sa att jag hade känt att jag behövde träffa honom. Han log och berättade att han skulle opereras dagen därpå och skulle uppskatta att få en välsignelse. Jag gav honom en välsignelse, och sedan gav vi oss av till nästa besök.

Klockan var tjugo i nio när vi var framme vid nästa familjs hus. De blev förvånade över att se oss eftersom det var så sent. Vi kom in i huset och märkte att pappan var sjuk. Jag erbjöd mig att ge honom en välsignelse.

När vi var på väg hem citerade jag Moroni 7:13 för min unge kamrat: "Allt som inbjuder och lockar till att göra gott, och till att älska Gud och att tjäna honom, [är] inspirerat av Gud."

Jag sa till honom att det som just hade hänt inte var någon slump eftersom jag hade fått en maning. Han sa att han trodde det, för innan jag kom fram till honom hade han bett om att få veta hur han skulle känna igen Anden.

Jag vet inte om maningen att gå ut på hemlärarbesök var mer för familjernas skull eller för den unge prästens skull, men jag är tacksam att jag lyssnade. Jag vet att vi får stora välsignelser när vi följer den första maningen från Anden. ■

Kenny Quispitupac, Lima, Peru

ALLA BEHÖVER EN VÄN

Jag gick mot kyrkans dörr med en enda tanke i huvudet: "Om jag inte får en vän i kyrkan i dag så kommer jag aldrig tillbaka." Jag hade varit i kyrkan med en vän några gånger, men det här var första gången jag hade kommit som undersökare själv och *för* mig själv. Jag kände att jag behövde gå med i kyrkan men det var flera saker jag var rädd för och som bekymrade mig.

När jag gick in i kyrkan kom en ung vuxen med ett stort leende och ett hjärtligt handslag fram och hälsade. Han presenterade sig som Dane McCartney. Jag hade sett Dane förut, när han var med på en uttagning till fotbollslaget på college som jag spelade i. Min oro försvann när han bad mig sitta med honom under kyrkans möten. Han bjöd också hem mig till sina föräldrar på middag efteråt. Jag hade inte en chans att känna mig ensam den dagen. Dane och hans familj fanns där för mig och besvarade många av mina frågor. Jag blev medlem i kyrkan några veckor senare.

Om Dane bara hade varit vänlig mot mig den dagen hade jag förmodligen gått hem efter sakramentsmötet och gett upp och tänkt att jag hade gett det en chans, men kyrkan var nog inget för mig. Naturligtvis är det viktigt att vara vänlig, men att vara en *vän* innebär mer än att bara vara trevlig. Familjen McCartneys kärlek och stöd var en viktig del av min omvändelse.

Det här var för 14 år sedan. Sedan dess har jag verkat som heltidsmissionär, gift mig i templet och välsignats med fem underbara barn. Jag har också verkat som biskop och stavspresident. Jag har pratat med många medlemmar som har slutat komma till kyrkan därför att de har känt sig ensamma och

Dane visade mig att vänskap är mer än att bara vara trevlig.

inte haft några vänner i kyrkan. Det är hjärtskärande att höra. Jag önskar att någon kunde ha hjälpt dem, så som familjen McCartney hjälpte mig.

Jag tackar min himmelske Fader för att Dane blev min vän den där dagen. Jag hoppas att vi alla fattar mod och blir vänner till dem som undersöker kyrkan, är nya i kyrkan eller håller på att komma tillbaka. ■

Tim Overton, Arizona, USA

EN TRÖSTERIK VÄLSIGNELSE

När det blev uppenbart att pappa skulle dö i cancer sa mamma uppgivet: "Jag antar att vi inte ska få vårt underverk." I det ögonblicket kände jag att vi skulle få underverk i familjen, även om pappas tillfrisknande inte var ett av dem.

Ett underverk kom en morgon när min vän Beth frågade mig vilka planer jag hade för dagen. Jag sa att jag hade planerat att vara hos pappa på sjukhuset på eftermiddagen, men att den som skulle vara barnvakt inte kunde komma. Beth erbjöd sig tjänstvilligt att passa barnen så att jag kunde vara hos pappa. Hon erbjöd sig också att ta med sig kvällsmat åt familjen. Jag var så tacksam.

När jag kom till sjukhuset hade pappa inte energi nog till att öppna ögonen eller äta något. Men efter en kort stund fick han plötsligt massor med energi. I över tre timmar var han klarvaken och vi pratade och gick till och med runt avdelningen några gånger. Inga andra besökare

kom under den tiden. Jag välsignades med att få den tiden med honom själv.

Vi skrattade och grät tillsammans den dagen. Pappa berättade hur han kände för att lämna jordelivet och om det som betydde mest för honom: hans vittnesbörd om Jesu Kristi evangelium. Den eftermiddagen är ett av

mina allra dyrbaraste minnen. Han dog tre dagar senare.

Det var först en vecka efter hans begravning som jag insåg att sista gången jag pratade med pappa var eftermiddagen när Beth passade mina barn. Med tårar strömmande nerför ansiktet mejlade jag Beth och tackade

Jag blev rörd av att Gud hade manat Beth att vara den välsignelse som hon bad om att jag skulle få.

för hennes hjälp och berättade hur mycket det betydde för mig.

Beth svarade: "Jag har ett vittnesbörd om att Gud vill välsigna oss med tröst och nåd – särskilt när vi går igenom något svårt. Jag har bett om att du och din familj ska få tröst under den här tiden."

Jag blev rörd av att Gud hade manat Beth att vara den välsignelse som hon bad om att jag skulle få. Jag vet att Gud ger oss trösterika välsignelser under svåra tider. ■

Sarah Bieber, Calgary, Alberta, Kanada

Bredvid skrifterna låg fyra namn som jag nyligen hade tagit till templet.

VAR ÄR MIN SKATT?

När jag hade fått iväg barnen till skolan började jag tänka på resten av dagen. Jag hade mycket att göra, men jag skulle arbeta natt på sjukhuset så min tid var begränsad. Jag kunde arbeta i trädgården, arbeta på ett tacke till mitt syskonbarns födelsedag eller motionera. Då kom jag att tänka på ett citat av president Ezra Taft Benson (1899–1994):

"När vi sätter Gud främst faller allt annat på plats eller försvinner ur våra liv" (se "Det främsta budet – älska Herren", *Nordstjärnan*, juli 1988, s. 3).

"Det får bli skrifterna!" tänkte jag. Jag satte mig vid skrivbordet och

fortsatte mina skriftstudier där jag hade slutat föregående dag:

"Samla inte skatter på jorden, där rost och mal förstör och där tjuvar bryter sig in och stjälar.

Samla er skatter i himlen ...

Ty där din skatt är, där kommer också ditt hjärta att vara" (Matt. 6:19–21).

"Var är min skatt?" tänkte jag. Bredvid skrifterna låg fyra namn från min mans släkt som jag nyligen hade tagit till templet. Min mans föräldrar var de första i sina familjer som blev medlemmar i kyrkan. Jag hade arbetat på min avlidne svärfars släktlinje under de senaste två åren. Jag bestämde mig för att gå till FamilySearch för att se om förrättningarna hade registrerats som utförda.

Jag tittade på tempelikonerna i hans linje. Överraskande nog hade flera namn som jag förberett för beseglingsförrättningar inte registrerats som utförda. Jag måste ha förlagt korten, och därför hade beseglingarna inte blivit utförda! Så fort jag hade skrivit ut namnen igen fick jag en tydlig tanke: "Nu kan du fortsätta med dagens sysslor."

Jag kände frid tack vare att jag hade satt Herren främst. Han hjälpte mig prioritera det som var viktigast. Att vara tillsammans med min familj i evigheten är definitivt en dyrbar skatt. Jag vet att om jag sätter Gud främst kommer allt annat att ordna sig till andlig fördel för mig och till andras fördel. ■

Ashlee Cornell, Oklahoma, USA

”Han skulle befria oss”

Reid Tateoka

Jordbävningen som drabbade Japan i mars 2011 uppgick till 9,0 på richterskalan – det var en av de kraftigaste jordbävningar som uppmätts i historien. Just då verkade jag som president för Japanmissionen Sendai, den del av Japan som låg närmast jordbävningens epicentrum. Över 16 000 människor dog och hundratusentals bostäder och andra byggnader förstördes i jordbävningen och den efterföljande tsunamin.

Trots den omfattande förödelsen förlorade vi inte en enda missionär. Under dagarna och veckorna som följde såg jag underverk ske för de missionärer vi verkade tillsammans med. Både före och efter jordbävningen iscensatte en kärleksfull Fader en rad händelser som skulle rädda hans missionärer.

Ledda i säkerhet

Ledarskapsmötena för Koriyama zon hölls nästan alltid på torsdagar.

Men den här gången hade mötet flyttats till fredagen den 11 mars 2011 – dagen när jordbävningen inträffade. Ledarskapsmötena bestod vanligtvis bara av zon- och distriktsledarna. Den här gången hade alla missionärerna i zonen inbjudits till ledarskapsmötet. Det innebar att dagen när jordbävningen inträffade var de missionärer i Japanmissionen Sendai som bodde närmast kärnkraftsreaktorerna som skadades av jordbävningen och tsunamin långt borta från sina lägenheter och satt i säkerhet på ledarskapsmötet i kyrkan i Koriyama. Herren hade flyttat dem till säker mark.

Missionärerna på vårt ledarskapsmöte var inte de enda som hade blivit ledda till säkerhet innan jordbävningen slog till. Missionärer lär sig tidigt att lita till Herren och till Andens maningar. När jordbävningen slog till fanns det ingen tid till att ringa ledare för att få vägledning. De andra

Mitt under hemsk förödelse vakade Herren över sina missionärer.

missionärerna överlevde för att de redan hade följt Anden, som ledde dem till de säkra platser som vår himmelske Fader hade berett åt dem.

Efter jordbävningen begav sig många missionärer till evakueringscenter. Några zoner drogs instinktivt mot kyrkans möteshus som hade ådragit sig förhållandevis liten skada och där de kunde känna den Helige Andens frid starkare. Några få

lyckligt lottade kunde stanna kvar i sina lägenheter, utan värme, vatten, elektricitet eller mat. Men alla var i säkerhet.

Ledda av väghinder

Eftersom jag inte visste att kärnkraftverken hade skadats försökte jag först skicka tillbaka missionärerna som var på ledarskapsmötet till sina lägenheter omedelbart efter jordbävningen. Men Herren satte hinder i vägen. Det gick inga bussar eller tåg. Så vår himmelske Fader fortsatte att bevara missionärerna tryggt i Koriyama.

Jag trodde att jag skulle behövas i missionshemmet nära jordbävningens epicentrum. Men efter att ha kört i åtta timmar på skadade och blockerade vägar insåg vi att det inte gick. Det visade sig att vi, genom att stanna

kvar i Koriyama, hade större chans att hjälpa till med evakueringen av våra andra missionärer, en process som ytterligare bevisar att Herren vakade över oss.

Efter jordbävningen var det svårt att få tag på bensin. De lastbilar som körde bränsle och kunde manövrera längs de skadade vägarna var mycket långsamma, vilket resulterade i en tre timmar lång väntan på bensin, om det alls gick att få tag på någon. Men Herren sörjde för oss på mirakulösa sätt. När vi till exempel evakuerade systrar och äldre i säkerhet i Niigata på andra sidan ön, insåg vi att vi hade kört i 18 timmar på en enda tank, och bensinmätaren hade hela tiden stått på "full". När vi närmade oss Niigata gick bensinmätaren genast ner på "tom".

Farlig resa

Som väl var fortsatte vår kärleksfulle Fader att leda en välordnad evakuering mitt i all förödelse. Det var farligt att företa längre resor. Det kom flera efterskalv. Kollektivtrafiken låg nere. Det blev avbrott i vatten- och eltillförseln och det var nästan omöjligt att köpa bensin eller mat. Syster Tateoka och jag insåg mycket väl att vi var de enda som kunde nå två äldre i ett bergigt område och två andra äldre på andra sidan av berget, på andra sidan ön. Motorvägarna var stängda, så den här sista resan skulle ta fem eller sex timmar norrut uppför berget på småvägar, ytterligare två till tre timmar över bergen och ner till Tsuruoka, och sedan fyra timmar till innan vi var tillbaka i säkerhet.

Vi gav oss av tidigt på morgonen den 16 mars och kom fram till äldste Ohsugis och äldste Yuasas lägenhet omkring fem på kvällen. För att hämta de två sista äldsterna behövde vi åka tillbaka söderut, över en bergskam och ner till staden Tsuruoka. Med mindre än en halv bensintank förstod vi att vi inte kunde vända tillbaka. På vägen till de två sista äldsterna började det snöa. Snart befann vi oss i en rykande snöstorm och körde i mindre än 25 kilometer i timmen. Jag kunde inte se mittlinjerna på vägen.

När vi äntligen nådde bergskammen vid halv åtta-tiden blev vi stoppade av polisen. En polisman berättade att en snölavina hade blockerat vägen och stängt igen bergspasset. Han sa att vi inte kunde köra längre. Vi var tvungna att vända om och ta en annan väg till andra sidan ön, runt lavinen. Utan tillräckligt med bensin att ta oss runt lavinen verkade det inte finnas något sätt att nå äldste Lay och äldste Ruefenacht i Tsuruoka.

Mirakulös resa

Beklämda vände vi tillbaka enligt anvisningarna från polisen. Jag bad äldsterna i bilen att ringa alla medlemmar i Yamagata församling och se om det fanns någon som kunde ge oss lite bensin. Vi stannade och bad innerligt för att få all den kraft från himlen som vi kunde. Vi bad om ytterligare ett underverk och vände oss på nytt till Herren.

Missionärerna ringde varje aktiv medlem. Men ingen hade bensin. Bensinstationerna hade slut på bensin och var stängda. Då kände missionärerna sig manade att ringa en mindre aktiv vän, broder Tsuchihashi. Vår himmelske Fader hade ännu en gång väglett oss. Broder Tsuchihashi kunde ge oss 20 liter bensin. Men för att träffa den gode brodern behövde vi köra ännu en timme norrut, i motsatt riktning mot vart vi ville komma. Den mängden bensin skulle vara till hjälp men inte räcka för att ta oss runt snölavinen.

Med tro åkte vi norrut, utan att veta hur vi skulle kunna hämta de båda äldsterna. Vi tog oss till staden Shinjo där vi fick de tjugo literna bensin. Strax därefter fick jag ett samtal från president Yoshida, min rådgivare, som var mycket orolig eftersom vi inte hade kommit tillbaka än. Han frågade var vi var och när jag sa Shinjo blev han chockad över vår långa omväg. Han hade ingen möjlighet att nå oss och hjälpa oss återvända.

Då tittade han på en karta och stammade fram med känslös röst: "Det finns ett litet bergspass som inte är så välkänt som tar er från Shinjo till äldsterna i Tsuruoka." Herren hade berett en väg åt oss så att vi kunde vara exakt där vi behövde vara för att kunna köra runt snölavinen. Den mängd bensin vi hade fått var exakt den mängd som vi behövde för att säkert ta oss runt lavinen och hämta äldsterna.

ANDEN LEDER OSS

"Enligt Guds plan välsignas vi med den Helige Andens gåva. ... När vi seglar på livets hav är det viktigt att vi följer den Helige Andens maningar. Anden hjälper oss undgå frestelser och faror, samt tröstar och leder oss genom svårigheter."

Äldste Quentin L. Cook i de tolv apostlarnas kvorum, "Mönstergillt och på Bristol-sättet: Var tempelvärdig – i goda tider och i dåliga tider", *Liahona*, nov. 2015, s. 42.

När jag kontaktade var och en av missionärerna efter jordbävningen och fick veta hur de alla hade väglett till säker mark precis före jordbävningen och tsunamin, blev jag så tacksam. Två missionärer, som hade blivit skyddade från tsunamin genom att klättra upp till fjärde våningen av ett evakueringscenter, uttryckte sin tacksamhet för att de hade bevarats under stor fara.

De kände att Helamans ord beskrev deras situation: "Herren vår Gud ingav oss förvissning om att han skulle befria oss, ja, han talade frid till våra själar och skänkte oss stor tro och fick oss att hoppas på att vi genom honom skulle bli befriade" (Alma 58:11). ■

Författaren bor i Utah, USA.

Min mission i släkten

Andrea Gómez Lagunes

När jag öppnade min missionskallelse blev jag förvånad när jag såg att jag hade blivit kallad till Mexikokommissionen Veracruz. Min familj bodde i Veracruz när jag föddes, och de flesta i min släkt bor där. Vi är de enda medlemmarna i kyrkan i vår familj, så jag gladdes åt tanken att få möjlighet att berätta om evangeliet för mina släktingar.

Men när jag väl var där kom jag inte till något av områdena där mina släktingar bodde. Jag gav deras adresser till mina kamrater så att de kunde besöka dem.

När jag hade varit där i femton månader började jag få problem med ena knät. Jag hade mycket ont och ibland var smärtan outhärdlig. När jag besökte en läkare sa han att en operation var enda lösningen. Det innebar att jag skulle åka hem från missionen i förtid. Jag kunde inte fatta att det här hände. Jag hade bara tre månader kvar.

Jag bestämde mig för att vända mig till Herren och be om tröst och,

om möjligt, ett underverk. Som svar på bönen kände jag en enorm lättnad. Missionspresidentens fru uppmanade mig med uppriktig moderlig kärlek att åka hem och återhämta mig, så jag skrev till min familj och berättade att jag skulle komma hem om två veckor.

Sedan blev jag intervjuad av missionspresidenten. Han sa att mamma hade kontaktat honom och gett honom ett alternativ: Hon kunde komma till Veracruz och ta hand om mig hemma hos min moster och morbror tills jag hade återhämtat mig, eftersom jag behövde avbryta missionsarbetet för en tid. Missionspresidenten sa att det kunde vara ett rimligt alternativ men att han behövde begära tillstånd för det.

När jag senare fick vet att det hade blivit godkänt kände jag hur hjärtat hoppade till av glädje – jag kunde stanna kvar och avsluta min mission! Jag höll en bön av tacksamhet.

Missionspresidentens fråga stannade kvar hos mig – varför hade Herren låtit mig stanna kvar och avsluta min mission?

När dagen var inne för min operation, sa missionspresidenten till mig: "Syster Gómez, du måste ta reda på varför Herren lät dig stanna kvar i Veracruz." Från det ögonblicket var jag fast besluten att ta reda på anledningen.

Samma dag sa mamma, som hade kommit till Veracruz: "Mamá Lita (min farmor) kommer till sjukhuset för att hälsa på dig. Det här är ett bra tillfälle att fråga henne om dina förfäder."

"Vilken bra idé!" tänkte jag. Jag var så ivrig över att få fråga mina släktingar om mina förfäder. Mamá Lita frågade mig vad det innebar att vara missionär. Jag undervisade henne om återställelsen och sedan berättade jag om frälsningsplanen eftersom farfar – hennes man – hade dött för några år sedan. Sedan kom frågan jag hade hoppats på att hon skulle ställa: "Kommer jag att få träffa min käresta igen?"

Hennes fråga gjorde mig glad och jag svarade: "Javisst får du det!" Hennes ögon tindrade. Det var underbart att berätta om den eviga sanningen för henne. Det kom flera frågor, alla inriktade på frälsningsplanen. Jag i min tur ställde frågorna jag hade om min släkt så att jag kunde fylla i mitt släkträd. Jag kände hur Anden hjälpte henne att förstå frälsningsplanen.

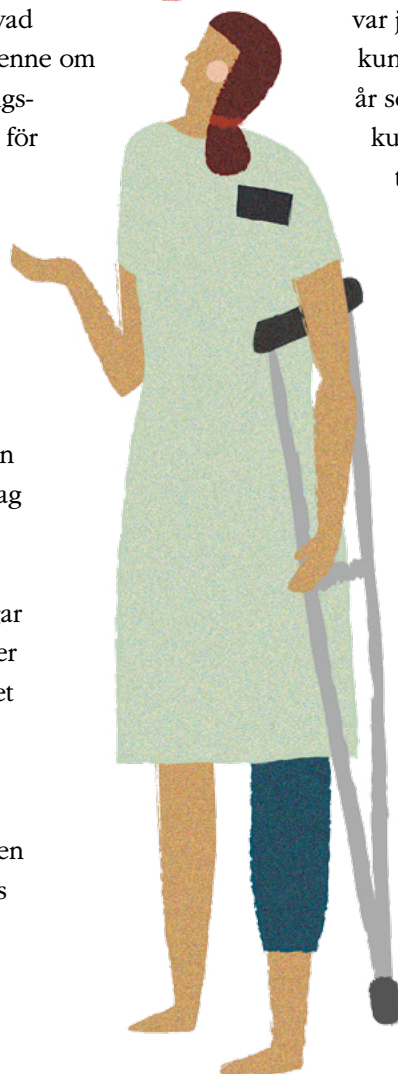
När jag senare besökte resten av mina släktingar pratade jag med mormor som hjälpte mig hitta fler släktnamn. Jag kunde också berätta om evangeliet för alla vi besökte.

Jag insåg varför Gud hade låtit mig komma till Veracruz på mission och sedan stanna kvar efter min operation. Jag återvände till missionen med en djup kärlek till släktforskning. Tack vare mammas ömma vård kunde jag avsluta min mission.

Farmor dog ett år senare vilket gjorde mig mycket ledsen. Å andra sidan var jag tacksam och ivrig över att kunna tjäna i templet för henne ett år senare. När jag döptes för henne kunde jag inte hålla tillbaka glädjetårarna. Hon skulle äntligen få vara tillsammans med sin käresta igen, som hon hade varit gift med i över 60 år.

Jag är övertygad om att Herren vet vad vi önskar. Han lät mig stanna kvar i Veracruz för att jag skulle kunna undervisa min släkt och förkunna det glada budskap som vår Frälsare Jesus Kristus kom med. Jag vet att jag en dag kommer att träffa mina farföräldrar igen. Vi har ansvaret att utföra våra släktingars arbete så att Gud en dag kan säga till oss: "Kom till mig, du välsignade, det finns en plats beredd åt dig i min Faders boningar" (Enos 1:27). ■

Författaren bor i Chihuahua, Mexiko.

**Äldste
M. Russell Ballard**
i de tolv apostlarnas
kvorum

JESUS KRISTUS

Vår källa till frid

*Frid till våra oroliga hjärtan
kommer bara till oss när vi
följer Kristi ljus.*

Efter en hel dags undervisning föreslog Herren till sina lärjungar att de skulle fara över till andra sidan av Galileiska sjön.

Medan de seglade iväg denna kväll "kom det en häftig stormby och vågorna slog in i båten, så att den höll på att fyllas.

Själv låg han i aktern och sov på en dyna. De väckte honom och ropade: "Mästare, bryr du dig inte om att vi går under?"

Han vaknade och talade strängt till vinden och sade till sjön: "Tig! Var

tyst! Och vinden lade sig, och det blev alldeles lugnt” (Mark. 4:37–39).

Kan du föreställa dig vad apostlarna måste ha tänkt när de såg att själva elementen – vinden, regnet och sjön – lydde deras Mästares lugna befallning? Fastän de ganska nyligen kallats till det heliga apostlaskapet kände de honom och älskade honom och trodde på honom. De hade lämnat arbete och familj för att följa honom. På relativt kort tid hade de hört honom tala om oerhörda ting, och de hade sett honom utföra mäktiga

tider blir vi i ännu större grad berörda av Frälsarens löfte om oändlig och evig frid, liksom hans förmåga att lugna de våldsamma vågorna måste ha haft en djup inverkan på dem som var tillsammans med honom på Galileiska sjön den där stormiga kvällen för så länge sedan.

Att finna inre frid

Liksom de som levde vid tiden för hans jordiska verksamhet, finns det några av oss som ser yttre ordning och välstånd som ett tecken på

Frälsarens förunderliga makt. Ibland förstår vi inte att den eviga frid som Jesus lovar oss är en inre frid, född ur tro, förankrad av vittnesbörd, vårdad med kärlek, och uttryckt genom ständig

lydnad och omvändelse. Det är en andlig frid som ger gensvar i hjärta och själ. Om man verkligen får känna och uppleva denna inre frid, finns det ingen rädsla för världslig disharmoni eller oenighet. Man vet innerst inne att allt är väl när det gäller sådant som verkligen betyder något.

Det finns ingen frid i synd. Det kanske finns sorglöshet, popularitet,

anseende och till och med välstånd, men det finns ingen frid. ”Ogudaktighet har aldrig inneburit lycka” (Alma 41:10). Man kan inte känna frid om man lever ett liv som inte är i harmoni med uppenbarad sanning. Det finns ingen frid i att vara elak eller stridslysten. Det finns ingen frid i råhet, promiskuitet eller lössläpphet. Det finns ingen frid i missbruk av droger, alkohol eller pornografi. Det finns ingen frid i att förgripa sig på andra på något sätt – vare sig känslomässigt, fysiskt eller sexuellt – för de som begår övergrepp förblir i mentalt och andligt kaos om de inte kommer till Kristus i all ödmjukhet och

**DEN EVIGA FRID SOM JESUS
LOVAR OSS ÄR EN INRE FRID,
FÖDD UR TRO, FÖRANKRAD
AV VITTNESBÖRD, VÅRDAD
MED KÄRLEK.**

underverk. Men detta övergick deras fattningsförmåga, och det måste ha syns i deras ansikten.

”Han sade till dem: ”Varför är ni rädda? Har ni ännu ingen tro?”

Då greps de av stor fruktan och sade till varandra: ”Vem är han, eftersom både vinden och sjön lyder honom?”” (Mark. 4:40–41).

I oroliga och ibland skrämmande

**DET FINNS INGEN FRID I SYND.
DET KANSKE FINNS SORGLÖSHET,
POPULARITET, ANSEENDE OCH
TILL OCH MED VÄLSTÅND,
MEN DET FINNS INGEN FRID.
"OGUDAKTIGHET HAR ALDRIG
INNEBURIT LYCKA" (ALMA 41:10).**

fortsatte han. "I världen får ni lida, men var vid gott mod. Jag har övervunnit världen" (Joh. 16:33; kursivering tillagd).

Frid – verklig frid, som känns ända in i själen – kommer endast i och genom tro på Herren Jesus Kristus. När vår himmelske Faders barn upptäcker denna dyrbara sanning och förstår och tillämpar evangeliets principer, kan stor frid sjunka in i deras hjärta och själ. Frälsaren sa genom Joseph Smith: "Lär av mig och lyssna till mina ord. Vandra i min Andes ödmjukhet, och du skall ha frid i mig" (L&F 19:23).

Jag är tacksam över att jag kan vittna för er att Jesus är Kristus, Guds Son. Genom att följa honom i tro och tillit kan alla finna den ljuva inre frid som evangeliet erbjuder. ■

Från ett tal under generalkonferensen i april 2002.

söker förlåtelse genom fullständig omvändelse.

Jag tror att alla någon gång längtar efter "Guds frid, som övergår allt förstånd" (Fil. 4:7). Denna frid till våra oroliga hjärtan kommer bara till oss när vi följer Kristi ljus, som "ges åt varje människa för att hon skall kunna skilja gott från ont" (Moro. 7:16), eftersom det får oss att omvända oss från våra synder och söka förlåtelse.

"Frid lämnar jag efter mig åt er"

Bara några timmar innan Herren Jesus Kristus skulle påbörja

försoningens underbara men ohyggliga process, gav han sina apostlar detta betydelsefulla löfte: "Frid lämnar jag efter mig åt er. Min frid ger jag er" (Joh. 14:27).

Lovade han sina älskade bröder det slags frid som världen känner: trygghet, säkerhet, och frånvaro av ordstrider och svårigheter? Den historiska uppteckningen visar något helt annat. Dessa tidiga apostlar fick uppleva många prövningar och förföljelser under återstoden av sina liv. Och det är troligen därför Herren lade till denna insikt till sitt löfte: "Inte ger jag er en sådan frid som världen ger. Låt inte era hjärtan oroas och var inte modlösa" (Joh. 14:27).

"Detta har jag talat till er, för att ni skall ha frid i mig",

**JAG TROR ATT ALLA NÅGON
GÅNG LÄNGTAR EFTER "GUDS
FRID, SOM ÖVERGÅR ALLT
FÖRSTÅND" (FIL. 4:7).**

Frid i världen kontra

FRID I KRISTUS

Jesus Kristus kan ge oss varaktig frid, också under svårigheter och prövningar.

Sarah Hanson

Vad behöver du för att känna frid i en värld av socialt, politiskt och religiöst tumult? Goda vänner? En kärleksfull familj? Trygghet och säkerhet? Ibland tror vi att vi måste uppfylla de här kraven innan vi verkligen kan känna oss tillfreds. Men livet är aldrig 100 procent fullkomligt

och lätt. Så hur kan vi hantera prövningar och samtidigt känna frid?

Världen säger att vi bara kan känna frid om det inte råder några konflikter. Med det är inte sant! Genom sitt evangelium ger Jesus Kristus oss en inre frid som överträffar den frid som världen har att erbjuda. Om vi ser till

honom i tro kan vi känna frid under alla omständigheter.

Frälsaren lärde: "Frid lämnar jag efter mig åt er. Min frid ger jag er. *Inte ger jag er en sådan frid som världen ger*" (Joh. 14:27; kursivering tillagd). Här följer några exempel på hur världens frid skiljer sig åt från Jesu Kristi frid.

Frid i världen

1. Vi ska känna frid med en gång - vi ska inte behöva vänta på den!

2. Man kan inte känna frid under svårigheter.

3. Frid kräver frånvaro av krig.

4. Frid kommer genom att leva precis som man vill.

5. Man kan inte känna frid om man erkänner sina fel och svagheter.

6. Man kan bara känna frid om man fokuserar på sina egna behov.

7. Man känner frid genom att få andras godkännande.

8. Vi ska försöka skapa vår egen frid.

Frid i Kristus

1. Ibland måste vi vänta på att känna frid – men "ge inte upp. ... Lita på Gud och tro på det goda som ska komma."¹

2. Vi kan känna frid mitt i våra prövningar.

3. Vi kan känna frid i alla omständigheter.

4. Frid kommer när man lever efter evangeliet och följer buden.

5. Uppriktig omvändelse ger frid. "Själva skönheten i ordet omvändelse är löftet om att kunna bli fri från gamla problem och vanor, gamla sorger och synder. Det är bland de mest hoppfulla och uppmuntrande – ja, mest fridfulla – orden i evangeliets vokabulär."²

6. Frid kommer när man tjänar och är en fridstiftare.

7. Frid kommer när vi försöker bli bättre lärjungar till Jesus Kristus.

8. "Den slags frid som är ... lön för rättfärdighet... är en utlovad gåva tack vare Frälsarens mission och försoningsoffer."³

Om vi gör Jesus Kristus till det centrala i livet kan vi verkligen känna hur han "talar frid till våra själar" (se Alma 58:11). Vi får uppleva svåra tider i den här världen, men vi är välsignade nog att veta att vi har någon som vi kan vända oss till i alla svåra omständigheter. Frälsaren sa: "Detta har jag talat till er, för att ni skall ha frid i mig. I världen får ni lida,

men var vid gott mod. Jag har övervunnit världen" (Joh. 16:33). Tack vare Frälsarens försoning är det möjligt att känna frid i dag och för evigt. ■

SLUTNOTER

1. Jeffrey R. Holland, "Översteprästen för det goda som skall komma", *Liahona*, jan. 2000, s. 45.
2. Jeffrey R. Holland, "Rikets fridsbudskap", *Nordstjärnan*, jan. 1997, s. 79.
3. Se Quentin L. Cook, "Personlig frid: Rättfärdighetens lön", *Liahona*, maj 2013, s. 33.

INGEN KAN FÖRBJUDA DET SOM FINNS I MITT HJÄRTA

Blossom Larynoh

När kyrkan kom till Ghana 1978 förstod regeringen egentligen inte vad den eller dess sedvänjor handlade om. Det ledde

till många rykten. Allteftersom kyrkan växte under de kommande 10 åren blev också ryktena fler. Jag minns att jag hörde andra säga att Förenta staterna hade skickat män att spionera på vår regering. Det, tillsammans med den antimormonlitteratur som var i omlopp, gjorde regeringen mycket misstänksam.

Förbudet

Den 14 juni 1989 stängde regeringen våra kyrkobyggnader, skickade hem missionärerna och förbjöd alla officiella kyrkoaktiviteter. Vi kallar den här tiden för "förbudet". Men som 18-årig tjej visste jag bara att de en dag annonserade att vi inte kunde gå i kyrkan längre. Det fanns till och med militärer som vaktade byggnaderna för att se till att vi höll oss borta.

Eftersom vi inte längre kunde träffas i kyrkan fick vi tillstånd av kyrkans ledare att ha sakramentsmöten hemma. Om man inte hade någon prästadömsbärare hemma uppmanades man besöka ett hem som hade det.

Det var en förvirrande tid, men också en mycket speciell tid. Vi bar våra vittnesbörd, och det förde oss närmare varandra.

Hur kan du kalla dig själv mormon?

Vid ett tillfälle under förbudet åkte jag hemifrån för att gå på internatskola. När jag kom dit fick en av lärarna höra att jag var sista dagars helig. Han tog mig åt sidan och sa mycket som var negativt om kyrkan. Han hade så många hårda ord att säga. Jag undrade ofta: "Varför trakasserar du mig och säger allt det här? Jag tror på det som evangeliet lär, men jag är också en människa."

En dag frågade han mig hur jag fortfarande kunde kalla mig själv mormon. Kände jag inte till förbudet? I vår kultur säger vi inte emot vuxna. Så det faktum att han var lärare innebar att jag inte fick säga emot. Men i det ögonblicket insåg jag att jag verkligen hade ett vittnesbörd. Jag vet inte hur de här orden kom ut ur munnen, men jag kände Anden och ställde mig upp och sa: "Kyrkan finns i mitt hjärta. Och ingen kan förbjuda det som finns i mitt hjärta."

Och efter det lämnade han mig ifred.

ILLUSTRATION TOBY NEWSOME

FÖRBUDET I GHANA

Den 14 juni 1989 förbjöd regeringen i Ghana Jesu Kristi Kyrka av Sista Dagars Heliga. Alla kyrkobyggnader stängdes, men de 6 000 medlemmarna fick tillstånd att ha möten hemma. Den 29 november 1990 hävde regeringen förbudet och lät kyrkan återuppta alla aktiviteter. I dag finns det över 72 000 medlemmar, en missionärsskola och ett tempel i Ghana.

Blossom var en ung kvinna i Ghana när regeringen förbjöd kyrkans möten.

I november 1990 hävde regeringen förbudet och sa att kyrkans medlemmar var fria att utöva sin tro igen. Vi hade inte radio eller teve på skolområdet, så jag fick inte reda på det förrän den där läraren hörde det och omedelbart sände någon för att hämta mig. När läraren såg mig sa han: "Förbudet mot din kyrka har hävts! Du kan gå i kyrkan igen."

Han var glad för min skull.

De kan inte förbjuda det som finns i ditt hjärta

De som stannade kvar i kyrkan och tillbad tillsammans under förbudstiden skapade starkare band. Vi blev verkligen bröder och systrar. Fortfarande, nu när vi har gått åt skilda håll, får vi alltid höra om det händer någon av de andra något. Vi känner oss som pionjärer.

Jag säger gärna till andra att om du vet att det du tror på är sant och du har ett vittnesbörd, då kan du få prövningar utan att din tro vacklar. Om du vet att något är sant och du tror på det, kan ingen ta det ifrån dig. De kan inte förbjuda det som finns i ditt hjärta. ■

Författaren bor i Kalifornien, USA.

Äldste Massimo De Feo
i de sjuttios kvorum

HUR JAG FÖRDJUPAR MIN RELATION TILL GUD

När jag hade fyllt 12 började jag på allvar tänka på hur jag kunde vara mer engagerad i evangeliet.

Jag bodde i min hemstad Taranto i Italien. Det var bara några år sedan min bror och jag hade träffat missionärerna och blivit medlemmar i kyrkan, men nu började jag bli angelägen om att vara mer delaktig. Jag började få en önskan att dela ut sakramentet. Jag minns att jag gick till kyrkan varje söndag med en bön i hjärtat om att jag skulle kallas att dela ut sakramentet.

En söndagsmorgon kallade grenspresidenten in mig på sitt kontor. Han sa: "Massimo, Herren vill att du ska ta emot prästadömet och ordineras till diakon."

När jag hörde de orden – "Herren vill" – fick jag en speciell känsla. Det kändes som om det inte var en människa som bad mig att göra något, utan att det verkligen var Herren som *personligen* gav mig ett ansvar. När grenspresidenten tittade på mig kände jag att Herren ville nå ut till mig.

När jag började dela ut sakramentet varje söndag kände jag gudaktighetens kraft i mitt liv. Jag kände mig ansvarig, jag kände mig engagerad och jag visste att jag utförde Herrens verk. Jag kände mig närmare honom genom att tjäna honom.

Upplevelsen att känna Herrens hand, både genom mina ledare och i mina ansvar, gjorde att jag utvecklade en djupare relation till honom. Jag ville vara mer engagerad i evangeliet. När jag levde på det sättet kände jag Guds närvaro i mitt liv. Att utveckla en sådan relation till Herren är något av det viktigaste du kan göra i din ungdom.

SE HERREN I DINA LEDARE

När jag träffade grenspresidenten gjorde det stort andligt intryck på mig när jag kände att det var Herren och inte bara grenspresidenten som gav mig ett ansvar. Genom att känna igen Herren i min ledare kände jag mig närmare Herren, och min relation till honom stärktes.

Om du i din ungdom förstår att när du kallas till något, eller när du är på lektioner i kyrkan, så hör du din himmelske Faders och Jesu Kristi ord – då kan du se på kyrkan på ett nytt sätt, ett andligt sätt. Då *vill* du delta i Herrens verk. Då får du djupt andliga upplevelser och känner dig närmare honom varje söndag.

SE HERREN I FÖRRÄTTNINGARNA

Vi kan också utveckla en personlig relation till Herren genom att känna igen hans närvaro när vi deltar i evangeliets förrättningar. När vi är engagerade i förrättningarna – till exempel sakramentet – känner vi att "gudaktighetens kraft [är] uppenbar" (L&F 84:20). När jag delade ut sakramentet, fastän jag bara var 12 eller 13, kände jag verkligen att jag var ett redskap i Guds hand. Jag kände hans närvaro och kraft i de förrättningarna och gudaktighetens kraft i mitt liv. Den heliga upplevelsen jag fick varje vecka genom att se Herren i den här förrättningen hjälpte mig att fördjupa min relation till honom.

Det här är inte bara begränsat till när vi *delar ut* sakramentet. Vi kan också känna gudaktighetens kraft när vi *tar del av* sakramentet varje söndag. När vi tar del av sakramentet bör vi inte göra det lättvindigt eller vid enstaka tillfällen eller nonchalant. Vi bör ha en önskan, bestämma oss och förbereda oss för att ta del av sakramentet. Allt det här gör att vi kan känna gudaktighetens kraft i våra liv. Vi bör se sakramentet som ett mäktigt andligt redskap varmed vi fördjupar vår relation till Gud och förbereder oss för vardagens utmaningar.

EN DJUP PERSONLIG RELATION

Bestäm dig nu för att utveckla en djup personlig relation till Herren. Ju närmare honom du känner dig, desto lättare blir det att tjäna honom.

Herren sträcker sig ut mot oss var och en. När vi är i kyrkan hör vi hans ord. När vi tar del av sakramentet tar vi del av hans heliga förrättningar. Vi behöver känna igen Guds närvaro och kraft i våra ledare och i förrättningarna så att vi kan fördjupa vår personliga relation till honom. ■

JAG LÄT GUD BÄRA MIN ORO

När jag fick veta att min vän hade allvarliga problem försökte jag finna frid.

Ninoska Nawrath

När min vän Fernanda (inte hennes riktiga namn) inte kom till skolan en fredag undrade jag vad som var fel. "Är hon sjuk? Är hon okej?" undrade jag när jag sprang bort till några vänner i slutet av dagen. "Hon är inte sjuk", svarade en annan vän, "hon behövde bara gå till en psykolog." När jag frågade varför sa hon att Fernanda led av depression och att hon hade gjort sig själv illa. En kort tid efter att jag fick veta det togs Fernanda in på sjukhuset för behandling och vi såg henne inte på några veckor.

Fastän vi var vänner hade hon inte berättat om den delen av sitt liv. Hon hade dolt det för alla eftersom hon skämdes. Hon talade senare om för

mig att hon inte vill att andra skulle tycka synd om henne. Men jag tyckte inte synd om henne – jag kände bara medlidande.

Den där första dagen lade jag mig på sängen efter skolan och borrhade ner ansiktet i kudden. Jag var känslomässigt utmattad men alltför orolig för att kunna sova. Min värld hade brakat ihop. Det kändes som om jag var mitt i en storm, och att mina tankar och känslor virvlade i vinden. Jag kände mig förvirrad, ensam och mest av allt så maktlös.

Hur kunde jag hjälpa henne?

Vad kunde jag göra eller säga för att hjälpa henne? Hur kunde vi som vänner gå samman och ge vårt stöd? Jag kunde inte hitta någon lösning till tröst för mina vänner eller mig själv. Jag bad om inspiration men det kändes inte som om jag fick några svar.

Men veckan därpå förstod jag plötsligt. Jag var på tidigt morgonseminarium när läraren påminde oss om första synen och hur Joseph Smith bad

sin himmelske Fader direkt om hjälp med sina svårigheter och bekymmer. Sedan sa läraren: "Om vi söker Fadern och frågar honom så svarar han oss. Vi är aldrig ensamma."

Jag insåg att jag i mitt missmod hade stängt hjärtat gentemot min himmelske Fader. Fastän jag försökte be ofta var det inte tillräckligt – jag var för rädd för att känna någon frid. Jag visste att han förstod precis hur jag kände och att han kunde hjälpa mig. Men jag behövde vara öppen för honom och verkligen lita på att han kunde göra det – jag behövde utöva tro.

Så jag gjorde det. Med tiden, allt eftersom jag fortsatte be och läsa skrifterna och sträva efter att låta Frälsaren bära mina bördor, insåg jag att min väns depression så småningom skulle försvinna. Trots att det yttre kaoset fortsatte kände jag mig lugn, balanserad och harmonisk. Mamma fortsatte uppmuntra mig att söka frid. Hon sa: "Din vän kommer att klara sig, och det kommer du också. Håll dig stark i evangeliet så ordnar allting sig."

Stöd åt min vän

När Fernanda slutligen kom tillbaka till skolan kunde jag vara till stort stöd för henne, men bara för att jag själv hade sökt och hämtat frid hos Jesus Kristus. Jag gjorde mitt bästa för att lyssna, vara positiv och berätta om evangeliet. Jag kände mig trygg när jag beskrev lycksalighetsplanen och berättade för henne att vår Fader vill att vi känner glädje trots våra prövningar. Det kanske tar tid, men det är möjligt för vart och ett av hans barn.

Jag har känt ångest och sorg i många situationer i livet, men tack vare evangeliet blir jag alltid påmind om var jag kommer ifrån. Jag vet att jag är en Guds dotter och att han har en plan för mig – och för Fernanda. Vi har alla våra egna vägar att gå, men var och en är för vårt eget bästa eftersom han älskar oss. Varje väg, varje prövning, har ett syfte. Och om vi kan känna frid under dessa prövningar så kan vi ge av den friden till andra. ■

Författaren bor i Maule, Chile.

DEPRESSION: VAD MAN KAN GÖRA

Om du har en vän som lider av depression kan du anstränga dig att lyssna på och stötta din vän i hans eller hennes prövningar. De behöver din kärlek. Be dina föräldrar om råd. Se till att din väns föräldrar känner till det (även om din vän inte vill att de ska göra det) och be dem om råd om hur du kan vara till hjälp. Om situationen är allvarig (till exempel om din vän gör sig själv illa) och föräldrarna vet men inte gör något, kan du berätta det för en lärare eller kurator i skolan eller en ledare i kyrkan.

A photograph of a forest path with sunlight streaming through the trees, creating a warm and peaceful atmosphere. The path is covered in fallen leaves and the trees are tall and slender.

DETTA ÄR
EVIGT LIV
ATT DE
KÄNNER DIG,

**DEN ENDE
SANNE GUDEN,
OCH DEN SOM
DU HAR SÄNT,
JESUS KRISTUS.**

Johannes 17:3

1 Nephi 3:7

Herren befälde Nephi att gå och göra.

1 JAG SKALL GÅ

”Du visar att du litar på Herren när du lyssnar för att lära dig och omvända dig och sedan går ut och gör det som han befäller. Om du litar på Gud tillräckligt för att lyssna efter hans budskap i varje predikan, sång och bön under varje konferens, så ska du finna det. Och om du sedan går ut och gör det som han vill att du ska göra, växer din förmåga att lita på honom och med tiden överväldigas du av tacksamhet över att finna att han i sin tur litar på dig.”

President Henry B. Eyring, förste rådgivare i första presidentskapet, ”Sätt din lit till Gud, gå sedan och gör det som han befällt”, *Liahona*, nov. 2010, s. 73.

2 GÖRA

”Jag gjorde följande till min regel: När Herren befäller, gör det.”

Se Kyrkans presidenters lärdomar: Joseph Smith (2007), s. 159.

7 Och det hände sig att jag, Nephi, sade till min far: Jag ”skall gå och göra det som Herren har befällt, ty jag vet att Herren inte ger människobarnen några befallningar utan att ”bereda en utväg för dem att utföra det som han befäller dem.

4 BEREDA EN UTVÄG

Att bereda vägen innebär enligt Gamla testamentet att bygga en bra, väl markerad väg eller att röja vägen genom att ta bort hinder (se 5 Mos. 19:3; Jes. 40:3).

När Herren ger oss en befallning bereder han alltid en utväg för oss om vi är villiga att lita på honom och lyda. Men liksom Nephi måste vi först handla i tro, sedan uppenbarar sig vägen, för Herren ”verkar med makt enligt människobarnens tro” (Moro. 10:7).

3 HERREN HAR BEFALLT

”Varje befallning från Herren gavs för vår utveckling, vårt framåt-skridande och vår tillväxt.”

Äldste Robert D. Hales (1932-2017) i de tolv apost-larnas kvorum, ”Vill du gå in i livet, så håll budorden”, *Nordstjärnan*, juli 1996, s. 38.

5 UTFÖRA

”Om ni har tro ... skall ingenting vara omöjligt för er.”

Se Matteus 17:20

Redaktionens anmärkning: Den här sidan är inte avsedd att vara en utförlig förklaring av det utvalda nyckelskriftstället, bara en utgångspunkt för egna studier.

Hur kan jag be mina vänner att inte säga sådant som är ovänligt eller olämpligt om andra?

Skvaller, ovänliga ord, svordomar – du har förmodligen hört mycket sådant när du har gått längs skolans korridorer. Ibland är det dina vänner som låter så, och du kanske känner dig illa till mods och osäker på vad du ska göra då, men du kan göra skillnad genom att vara ett gott exempel.

Det är inte roligt att ta ställning mot andra, men tänk på att "svordomar, vulgärt eller rått språk och obscena gester liksom omoraliska skämt är stötande för Herren och för andra".¹ Och ovänliga ord sårar även om de sägs på skoj.

Om dina vänner säger sådant som är olämpligt eller ovänligt om andra, "uppmuntra dem på ett vänligt sätt att välja andra ord. Om de fortsätter, så lämna artigt sällskapet eller byt ämne."² Förklara att du tror att varje person är ett Guds barn och bör därför respekteras. Välj att vara till stöd för andra i stället för en fiende som kritiserar eller nedvärderar andra. Ditt starka exempel blir ett bra föredöme för dina vänner.

I *Vägledning för de unga* står det att "ett rent och intelligent språk är bevis på ett skärpt och sunt sinne".³ När du låter dina ord spegla din tro så är Anden med dig och ger dig vägledning i de här svåra situationerna.

Och du kan vara säker på att sanna vänner respekterar dig för ditt beslut att använda ett rent, upplyftande språk som betonar andras positiva egenskaper.

Hjälp varandra att vara positiva

Mina vänner och jag har armband, och varje gång någon av oss

säger något elakt om en annan person så snärtar vi till den personens armband. Det är en bra konstant påminnelse om att hålla våra tankar och ord positiva.

Caroline J., 18 år, Utah, USA

Be Gud om hjälp

Bön ger dig styrka från Gud att veta hur du ska prata med andra.

Be först Herren att du

ska veta vad du ska säga till dina vänner. Be honom också hjälpa dina vänner förstå hur viktigt det är att se alla som älskade barn till en himmelsk Fader. Betona vikten av att se det bästa hos andra och att inte säga elaka saker om dem.

Victória Kércia M., 19 år, Piauí, Brasilien

Hantera olikheter med kärlek

Mina vänner måste veta att eftersom vi alla har olika starka sidor så kan vi vara till hjälp för varandra. Trots andras ofullkomligheter måste vi alltid ha större kärlek till dem, och vi måste också tro på kraften till förändring som finns i Frälsarens försoningsoffer.

Esther M., 19 år, Mbujimayi, Kongo (Kinshasa)

Gå rakt på sak

Du kan bara vänligt säga till dina vänner: "Sluta med det där. Jag gillar

det inte", eller "Prata inte på det sättet. Det är oförskämt." Det ena av de två största buden är trots allt "du skall älska din nästa som dig själv" (Matt. 22:39).

Clayton P., 14 år, Arizona, USA

Ändra på deras perspektiv

Du kan bara säga till dem att det som de gör inte är rätt och att de borde försöka göra någon glad i stället för ledsen. Du kan också fråga hur de skulle känna sig om andra sa elaka saker om dem. Hjälp dem se situationen ur ett annat perspektiv. När du hjälper andra att bli bättre kan du känna Anden of-tare, och Herren välsignar dig för dina rättfärdiga gärningar.

Darren O., 15 år, Utah, USA

Var ett exempel

Det bästa sättet att göra det är genom att vara ett exempel. Ta initiativet till att säga sådant som är bra och positivt om den som de pratar om. Du anar inte hur snabbt ett samtal kan ändras.

Äldste Eads, 24 år, Koreamissionen Seoul Syd

Var modig

Precis som Ester, Joseph Smith, Josef från Egypten och många andra personer i skrift-erna kan du få mod att hindra dina vänner från att säga sådant som är olämpligt om andra. Jag var i samma situation och tog mod till mig att

prata med mina vänner på ett kärleksfullt och förstående sätt. Till slut accepterade de det och förstod hur viktigt det var att använda ett rent och värdigt språk! Vi kan läsa skrift-erna och be men också fasta för att få hjälp i sådana situationer. Be din himmelske Fader i tro att han ska ge dig modet att prata med dina vänner och påverka deras hjärtan.

Paola H., 17 år, San Salvador, El Salvador

Förklara nackdelarna

Tala om för dina vänner hur många positiva upplevelser och samtal med andra som de går miste om. Säg att det inte är bra att svära eftersom det skapar ett avstånd till andra och förorenar sinnet. Dessutom undviker bra personer dig om du använder ett rätt språk.

Elisa Ferreira S., 16 år, Minas Gerais, Brasilien

SLUTNOTER

1. *Stå fast i din tro: Liten uppslagsbok om evangeliet* (2004), s. 143.
2. Se *Stå fast i din tro*, s. 143.
3. *Vägledning för de unga* (häfte, 2011), s. 20.

ORD HAR KRAFT

"Ord har en förvånansvärd kraft, både till att bygga upp och riva ner. Alla minns vi säkert negativa ord som har gjort oss nedslagna och andra ord, uttalade i kärlek, som har fått vår ande att sväva. Att välja att bara säga det som är positivt om – och till – andra, lyfter och stärker dem omkring oss och hjälper andra att följa i Frälsarens spår."

Jean B. Bingham, "Jag ska föra in evangeliets ljus i mitt hem", *Liahona*, nov. 2016, s. 7.

KOMMANDE FRÅGA

"Jag har kämpat med samma frestelser länge. Det är frustrerande. Hur kan jag ta mig förbi dem?"

Skicka ditt svar och, om du så önskar, ett foto med hög upplösning, före den 15 mars 2018, till liahona.lds.org (klicka på "Submit an Article or Feedback").

Svaren kan komma att förkortas eller förtydligas.

"Jag är medlem i Jesu Kristi Kyrka i denna tid. Jag vet vem jag är och förstår Guds plan" (se Barnens sångbok, s. 48).

Eastons första möte i kyrkan i Tyskland var precis över. Han trodde att det skulle kännas annorlunda, men det liknade mycket mötena där han hade bott i USA. Men här fick han använda hörlurar för att lyssna på talen som översattes till engelska.

Mamma och pappa hade börjat prata med familjen som satt bakom dem. Det såg ut som om de hade en kille i hans ålder!

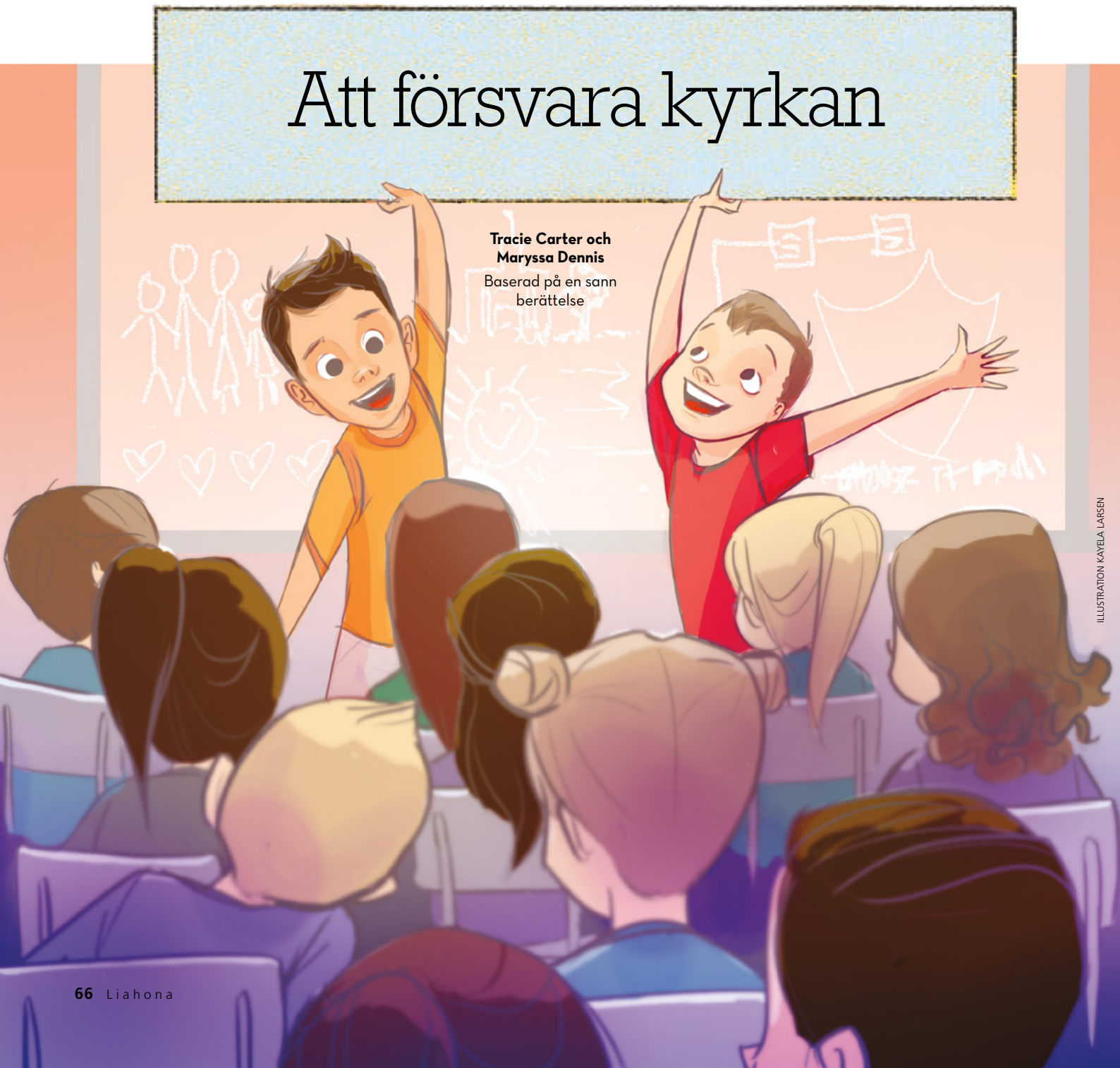
"Det här är familjen Finotto", sa mamma till Easton. "GianMarco ska gå i din klass i skolan."

"Coolt!" Easton log mot GianMarco. Hans namn lät nästan som om man slagit ihop "John" och

Att försvara kyrkan

Tracie Carter och
Maryssa Dennis

Baserad på en sann
berättelse

"Mark" – med "o" på slutet. "Så var kommer ni ifrån?"

GianMarco log tillbaka. "Vi kommer från Italien. Men vi flyttade precis hit från Kina."

"Wow!" sa Easton. "Jag har aldrig varit i Kina."

Nästa dag gick Easton till sin nya skola. Han var lite nervös. Men sedan såg han att GianMarco vinkade till honom från andra sidan klassrummet. Han hade åtminstone en vän redan. Det fanns barn från hela världen i hans klass. Kanske skulle han gilla den här skolan.

"God morgon!" Läraren log mot alla. "Jag heter fröken Albano. Till att börja med undrar jag om någon kan säga vad *identitet* betyder?"

En flicka räckte upp handen. "Det betyder vem man är. Vad som är viktigast för en."

"Exakt!" sa fröken Albano. "Så låt oss lära känna varandra. Kan ni säga något som är en del av er identitet? Vad är det som gör er till just *er*?"

Jag gillar videospel!" sa en flicka på första raden. Fröken Albano log och skrev *hobby* på tavlan. "Något mer?"

GianMarco räckte upp handen. "Jag är från Italien." Fröken Albano nickade och skrev *land*.

Easton försökte komma på något att säga. "Jag går i kyrkan", sa en pojke längst bak.

"Det var bra!" tänkte Easton. "Det borde jag ha sagt."

Någon skrattade. Och sedan började många barn att skratta. Easton tittade förvirrat på GianMarco. GianMarco såg också förvirrad ut. Varför skrattade de?

När Easton kom hem talade han om för mamma vad som hade hänt.

Mamma rynkade pannan. "Vissa förstår inte varför kyrkan är viktig. De tycker att det är fånigt."

"Jaha", sa Easton. Han tyckte inte alls det var fånigt med kyrkan.

Några veckor senare bad fröken Albano eleverna att göra en presentation tillsammans med en förälder om deras familjs identitet.

"Vad ska vårt projekt handla om?" frågade mamma när de dukade bordet till middag.

Easton tänkte på hur hans klass hade skrattat. "Jag tycker vi ska göra det om kyrkan", sa Easton.

Mamma log. "Det är en jättebra idé!"

"Och kan GianMarco och syster Finotto göra det tillsammans med oss?"

"Jättebra idé. Jag ringer dem efter middagen."

Nästa dag kom GianMarco och syster Finotto på besök. Först pratade de om vad de tyckte var viktigast med kyrkan. Mamma skrev ner alla tankar i ett skrivblock. Sedan tog de affischpapper och hittade bilder av Jesus och profeter och tempel som de skulle klistra fast.

Till slut var det dags för presentationen. Easton stod tillsammans med GianMarco och deras mammor framför klassen.

Han drog ett djupt andetag.

"Vi är medlemmar i Jesu Kristi Kyrka av Sista Dagars Heliga", började han. De turades alla om att förklara olika saker om kyrkan. GianMarco pratade om skrifterna. Mamma pratade om profeter. Syster Finotto

pratade om familjens hemafton. Easton pratade om dopet. Det gick riktigt bra!

Easton tyckte att det kändes bra när de var klara. Ingen skrattade – barnen verkade faktiskt gilla det! Han var glad att han kunde berätta om något så viktigt för sin klass. Han log. Han visste vilken identitet han hade. Han var ett Guds barn! ■

Författarna bor i Baden-Württemberg, Tyskland och i Utah, USA.

Jag är ett Guds barn

Jag tror på Jesus Kristus

Jag tillhör en familj

GUDS BARN

"Hur upptäcker man sin *identitet*? För det första, tänk på att ni är Guds barn."

President Russell M. Nelson, president för de tolv apostlarnas kворum, "Identitet, prioritet och välsignelser", tal på KUV:s brasafton 10 sep. 2000; se även "Identity, Priority, and Blessings", *Ensign*, aug. 2001, s. 11.

Olá!

Jag heter Alice

och jag försöker LÅTA
MITT LJUS LYSA genom
att VISA TACKSAMHET!

Speciella presenter

Från en intervju med Marissa Widdison,
kyrkans tidningar

EN FAMILJ FRAMFÖR SÃO PAULO TEMPELI I BRASILIEN

1. Spela psalmer

Jag bor i Brasilien med
mina föräldrar och
min syster och bror.
Min syster Julia och
jag spelar piano på
sakramentsmötet i
vår församling.

Glada känslor

När vi visar tacksamhet välsignar
Herren oss med glada känslor från
den Helige Anden.

2. En oväntad present

En söndag fick vi en present av en man som heter broder Stahlke. Han sa att det var en present som tack för musiken vi spelade på söndagarna. När vi öppnade asken var det ett speciellt slags flöjt inuti! Jag satte ihop flöjten och började spela. Jag tyckte jättemycket om hur det lät.

4. En speciell dröm

När jag spelade för broder Stahlke blev han mycket glad och rörd. Han sa till mig att han hade haft en dröm om den här psalmen natten innan! Jag kände Guds kärlek till honom och till mig.

3. Ge tillbaka

Snart började jag spela psalmer på flöjten. Jag ville göra något för att tacka broder Stahlke för presenten. Så jag övade på psalmen "O visdom stor, o kärleks nåd" (*Psalmer*, nr 124). Jag bad pappa skjutsa mig till broder Stahlke så att jag kunde visa honom att hans present hade hjälpt mig upptäcka en ny talang.

SKICKA OSS EN STJÄRNA!

Berätta hur du låter ditt ljus lysa klart! Klipp ut en stjärna och skriv på den om ett tillfälle när du var ett gott exempel. Be en förälder mejla en bild av din stjärna, tillsammans med deras tillstånd, till liahona@ldschurch.org.

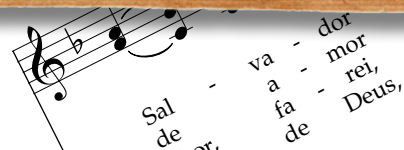

HUR KAN DU LYSA?

Lär dig att sjuunga, spela eller leda en psalm och framför det sedan på en hemafton.

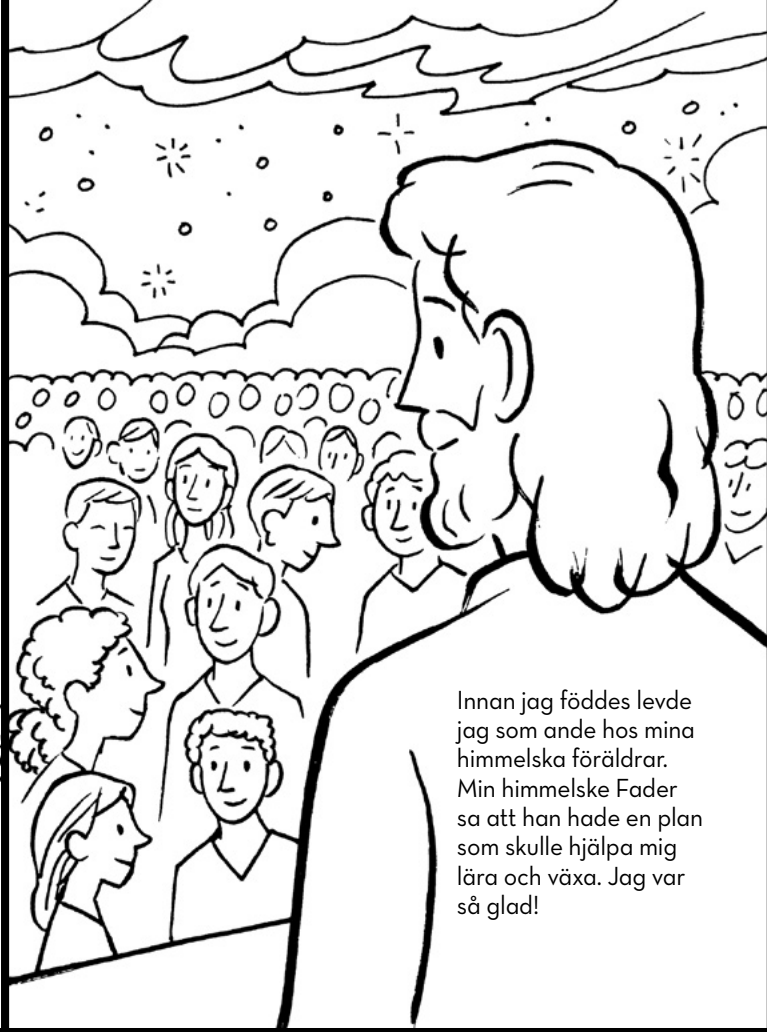
Öva på en talang och visa den för någon annan.

Min idé: _____

Lycksalighetsplanen

Färglägg de här bilderna och lär dig om vår himmelske Faders lycksalighetsplan för dig! Du kan också klippa ut dem, klistra ihop baksidorna av bilderna och häfta ihop kanterna så att det blir ett häfte.

Innan jag föddes levde jag som ande hos mina himmelska föräldrar. Min himmelske Fader sa att han hade en plan som skulle hjälpa mig lära och växa. Jag var så glad!

Jesus Kristus erbjöd sig frivilligt att bli min Frälsare. Han kom till jorden och var ett fullkomligt exempel för mig. Han betalade för mina synder. Han vet hur mina problem känns och kan hjälpa mig. Jag älskar Jesus!

Jag föddes på den här vackra jorden. Jag fick en kropp! Min ande och kropp samarbetar medan jag lär mig mer. Jag försöker följa Jesus varje dag genom att vara snäll.

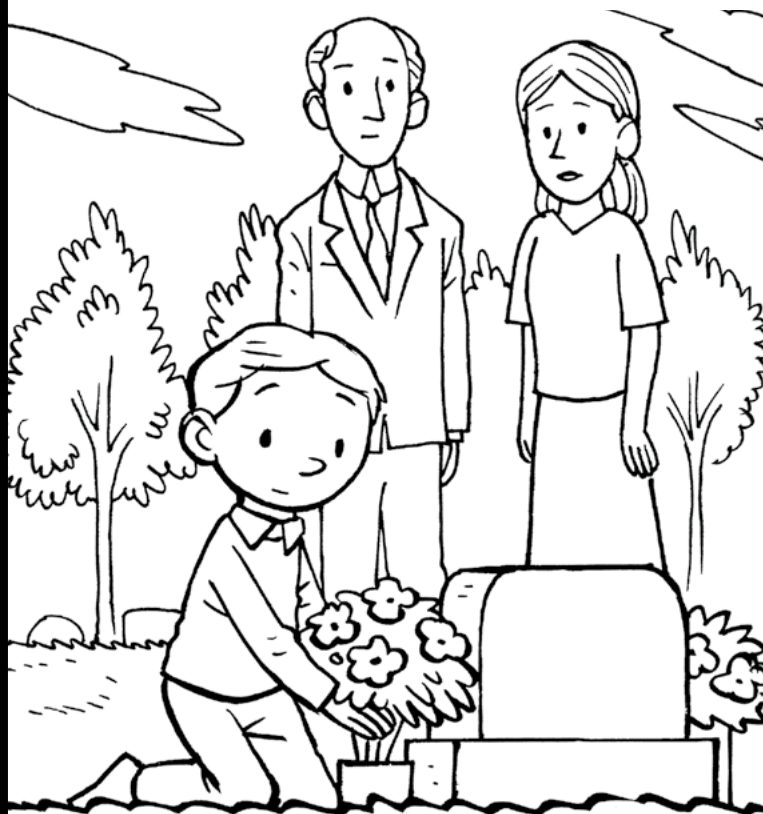
Jag följer Jesus genom att döpas. Jag lovar att hålla buden. Min himmelske Fader lovar att den Helige Anden ska hjälpa mig. När jag gör fel omvänder jag mig och försöker göra rätt nästa gång. Det är så jag lär mig och växer!

Fastän jag är långt borta från mina himmelska föräldrar och Jesus Kristus kan jag ändå känna mig nära dem. Jag kan be till min himmelske Fader när som helst. Jag kan läsa skrifterna. En dag kan jag besöka templet där jag får lära mig mer om Guds plan för mig. Det är en fridfull, glad plats.

Döden är bara en annan del av livet. När jag dör blir min kropp kvar på jorden och min ande kommer till andevärlden. Jag kommer att vara med min familj och mina vänner.

En dag återförenas min kropp och ande. Jag kommer att träffa Jesus igen! Jag kan leva tillsammans med min familj och mina himmelska föräldrar för evigt. Jag är så tacksam för den här lycksalighetsplanen!

"Jesus Kristus är Guds enfödde och älskade Son. Han är vår Skapare. Han är världens ljus. Han är vår Frälsare från synd och död. Det här är den viktigaste kunskapen på jorden, och ni kan själva veta det, som jag själv vet det."

Äldste Dallin H. Oaks
i de tolv apostlarnas kворum

Från "Jesu lärdomar", Liahona, nov. 2011, s. 90–93.

Peter F. Meurs
i de sjuttios kvorum

"Om de ödmjucar sig inför mig och har tro på mig, då skall jag göra så att det svaga blir starkt för dem"
(Eth. 12:27).

Mina föräldrar blev medlemmar i kyrkan när jag var liten. Vi var i en liten gren i Australien. Mamma spelade piano i kyrkan. Men hon kunde bara spela några av psalmerna. Jag lärde mig också att spela piano. När jag var sju bad grenspresidenten mig att spela i kyrkan.

När jag spelade gjorde jag några misstag. Och när jag gjorde ett misstag så brukade jag gråta. Jag var mycket blyg och nervös. Men jag fortsatte öva. Jag ville bli bra på att spela psalmerna. Nu älskar jag att spela piano! Jag kan spela alla psalmerna. På min mission i Nya Zeeland var jag i en annan liten gren. De hade ingen som kunde spela piano. Så jag spelade orgel och piano

i ett år. Det hjälpte mig att kämpa så att jag vann över min rädsla. Det gjorde att jag kunde välsigna andra.

Jag hade också svårt att prata när jag var liten. Jag stammade. Det var svårt för mig att bära mitt vittnesbörd inför alla. Ibland när jag försökte prata började jag gråta i stället. Jag fick prästadömsvälsignelser som hjälpte mig. Mamma och pappa uppmuntrade mig mycket. Till slut kunde jag prata tydligare och med större självförtroende.

Jag blir fortfarande nervös. Att gå fram till talarstolen under generalkonferensen var skrämmande! Men det var en sådan mäktig ande där. Jag kände mig upplyft och lugn. Det var underbart.

Om du är blyg eller har svårt för att prata så kämpa på. Även om det fortsätter att vara svårt behöver vi höra vad du har att säga. Du kan välsigna många med det som bara du kan säga! ■

Konferenskort

Här är några av våra favoritcitatt från generalkonferensen i oktober 2017!

Tron besegrar
alltid
rädslan.

– President Henry B. Eyring,
förste rådgivare i första presidentskapet

Herren
älskar
att vara
hos oss.

– Äldste Ronald A. Rasband
i de tolv apostlarnas kворum

Gud har
viktiga
uppdrag för
var och en av oss.

– Äldste John C. Pingree Jr
i de sjuttios kворum

– Sharon Eubank,
första rådgivare i Hjälpföreningens
generalpresidentskap

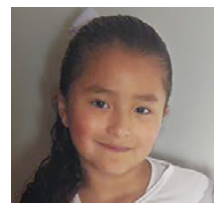
Kan ni
tända ert
ljus?

Varje gång jag besöker templet med min familj känner jag Anden mycket starkt, som om Frälsaren var med oss. Jag älskar att åka till templet.

Alana L., 8 år, Brasilien

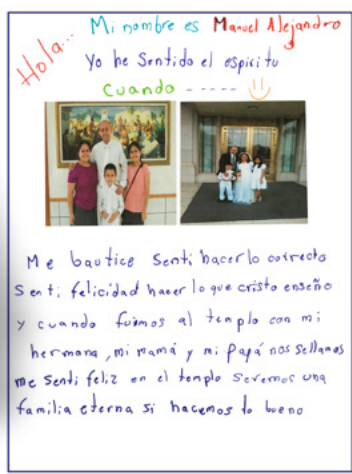
Jag följer Jesus när jag visar kärlek till mina skolkamrater och respekterar dem.

Vianca V., 7 år, Colombia

Vi vet att Mormons bok kan hjälpa oss med våra problem, precis som bönen. Min lillebror älskar att be.

Benjamín M., 3 år och Joaquín M., 8 år, Chile

Jag kände Anden när jag döptes. Det gjorde att jag ville välja det rätta. Jag var glad när jag gjorde det som Jesus lärde. När jag besökte templet med min syster, mamma och pappa blev vi beseglade och jag var glad. Vi kommer att vara en evig familj om vi gör det som är rätt.

Manuel R., 9 år, El Salvador

Adam och Eva

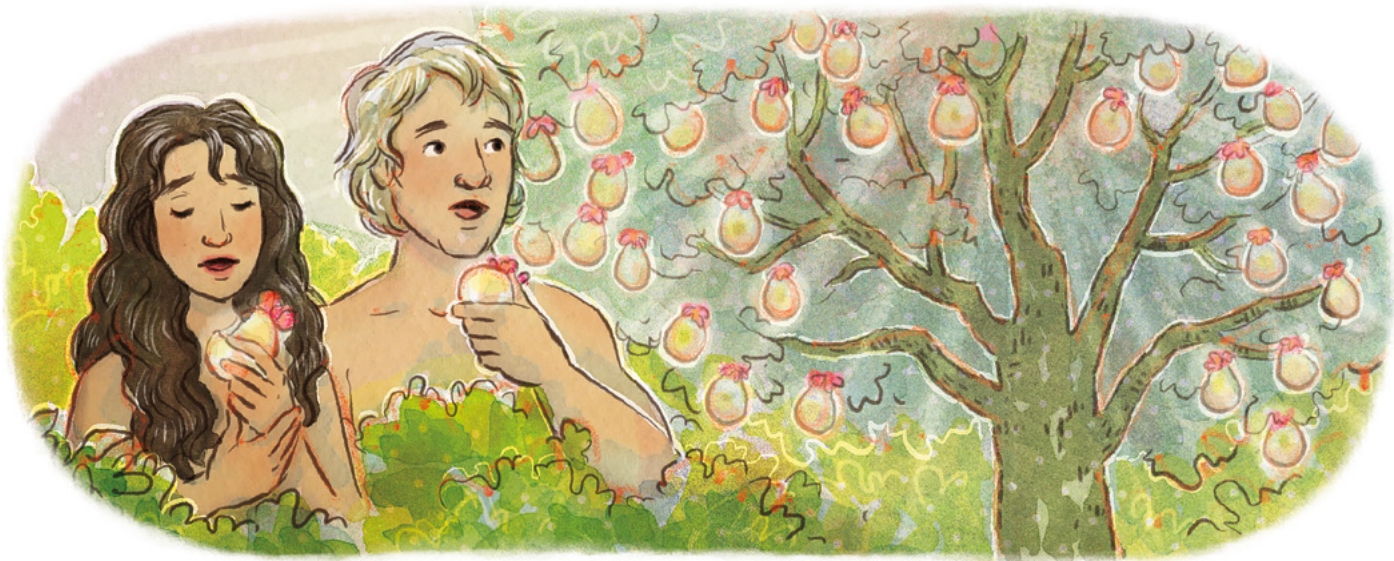
Kim Webb Reid

Vår himmelske Fader och Jesus skapade jorden. De gjorde land, hav, solen och stjärnorna. De gjorde växter och djur. Sedan var jorden redo för vår himmelske Faders barn. Vilka sände han som skulle bo på jorden först?

Adam och Eva!

Vår himmelske Fader satte dem i Edens lustgård. All mat de behövde växte i lustgården. De behövde inte arbeta. De blev inte sjuka.

Vår himmelske Fader sa till Adam och Eva att om de åt av frukten från ett av träderna så var de tvungna att lämna Eden. Satan frestade Eva att äta av frukten, och det gjorde hon. Adam gjorde också det.

Deras val att lämna Eden var en del av vår himmelske Faders plan. När Adam och Eva hade lämnat Eden lärde de sig att be, omvända sig och tro på Jesus. De blev föräldrar och undervisade sina barn om evangeliet. Livet utanför Eden var svårare, men de lärde sig många nya viktiga saker. De var lyckliga.

Jag är som Adam och Eva. Jag valde att komma till jorden
så att jag kunde lära, växa och bli mer som
mina himmelska föräldrar. ■

Jag kan göra bra val

**President
Dieter F. Uchtdorf**
andre rådgivare i första
presidentskapet

EVANGELIET OMFATTAR ALL SANNING

Det här lövet framför oss är bara en mikroskopisk ögonblicksbild – en del av en oändligt vid skog av fascinerande kunskap.

Historia är viktigt. Och genom att förankra oss vid det vi lär oss av historien kan vi ta till oss det bästa av vad det innebär att vara människa.

Den avlidne författaren Michael Crichton lär ha sagt: "Om du inte känner till historien så vet du ingenting. Då är du ett löv som inte vet att det är en del av ett träd." Historien lär oss inte enbart om tillvarons löv. Den lär oss också om livets kvistar, grenar, stammar och rötter. Och de här lärdomarna är viktiga.

En av svagheterna vi har som människor är att vi antar att vårt "löv" är allt som finns – att vår sanning är komplett och universell. Ett gammalt judiskt ordspråk [lyder]: "För en mask i pepparrot är hela världen pepparrot."

Jag vill betona att sanningen som omfattas av Jesu Kristi Kyrka av Sista Dagars Heliga sträcker sig bortom löv och sannerligen bortom pepparrot. Den sträcker sig bortom tid och rum och omfattar all sanning.

Jesu Kristi evangelium omfattar inte bara sanningen om det som var och det som är, utan också sanningen om vad som kan och kommer att vara. Det är den mest praktiska av alla sanningar. Den undervisar om lärjungens stig – en stig som kan ta vanliga, ofullkomliga människor och förvandla dem till härliga, odödliga och obegränsade varelser vars gudomliga potential ligger bortom vår begränsade förmåga att föreställa oss.

Den är vad man kan kalla praktisk sanning. Den är ovärderlig bortom all föreställningsförmåga. Den är sanning av högsta kvalitet. Att eftersträva, upptäcka och tillämpa sanning är vad vi är här på jorden för att göra. Jesu Kristi evangelium omfattar all sanning, och den specialiserar sig inom den kunskap som är av störst värde för oss i det här livet och i kommande evigheter.

Visst är det en förunderlig känsla att tillhöra en kyrka som omfattar sanning – oavsett källan – och lär att det kommer mycket mer, att Gud "ännu kommer att uppenbara många stora och viktiga ting angående sitt rike" [TA 1:9]. Därför är vi ödmjuka inför den sanning vi har. Vi förstår att vår kunskap håller på att utvecklas, att lövet vi har framför oss bara är en mikroskopisk ögonblicksbild – en del av en oändligt vid skog av fascinerande kunskap. ■

Från "Seeing Beyond the Leaf", kyrkohistoriskt symposium i Brigham Young Universitys regi i Salt Lake City, Utah, USA, 7 mars 2014.

ADAM OCH EVA.
TEXTILKONSTVERK AV CUNAINDIANER,
SAN BLASARKIPELAGEN, PANAMA

Adam och Eva frestades av djävulen, åt av den förbjudna frukten, och blev således dödliga. Eva vittnade om de välsignelser som följde: "Om det inte vore för vår överträdelses skull, skulle vi aldrig ha fått avkomlingar, och skulle aldrig ha haft kunskap om gott och ont och känt glädjen över vår återlösning och det eviga livet som Gud ger till alla de lydiga" (Mose 5:1).

Också i det här numret

FÖR UNGA VUXNA

Han skulle befria oss

När en förödande jordbävning skakade Japan kände missionärerna där att Herren vägledde och skyddade dem.

s. 44

FÖR UNGDOMAR

s. 50

JESUS KRISTUS *Vår källa till frid*

Precis som Frälsaren lugnade de våldsamma vågorna på Galileiska sjön, erbjuder han var och en av oss hopp om evig inre frid.

FÖR BARN

Lycksalighetsplanen

Klipp ut och färglägg det här häftet för att lära dig mer om vår himmelske Faders lycksalighetsplan!

s. 70

SWEDISH

JESU KRISTI
KYRKA
AV SISTA DAGARS HELIGA